

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO
ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE
5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMU-
NISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLO-
VENSKEGA POROČEVALCA«, KIGA JE
LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODIL-
NA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Franc Šetinc

LJUBLJANA, nedeljek, 4. septembra 1961 - Leto III, šte. 242

GOVOR PREDSEDNIKA TITA NA BEOGRAJSKI KONFERENCI

Koeksistenca - edina osnova sodelovanja

Predsednik Tito je v svojem govoru obravnaval pet najvažnejših vprašanj, ki najbolj zaposlujejo narode sveta: razorožitev, berlinska kriza, kolonializem, gospodarski problemi in pomoč nerazvitim deželam ter aktivna in miroljubna koeksistenca - Uveljavitev politike koeksistence ne pomeni, da se v sodobni družbi ne bodo razvijali nadaljnji napredni procesi - Napočil je čas, da razmislimo o možnosti svetovne konference o razorožitvi - Bolj kot sporočilo Sovjetske zveze o obnovitvi atomskih poskusov preseneča dejstvo, da se je to zgodilo na dan začetka konference miru - Obstoj dveh Nemčij je dejstvo, ki ga ni mogoče zanikati

Gospod predsednik, dragi prijatelji!

Dovolite mi, da se Vam najprej v imenu vlade in narodov Jugoslavije zahvalim za prisrčne in prijateljske besede, ki ste jih naslovili našemu narodu in vladi ter meni osebnostno v svojem govoru. Želim bi še enkrat poudariti, da je naše ljudstvo zelo srečno, ker ima čast, da lahko nudi svoje gostoljubje tako visokemu številu visokih gostov, ki so prišli v našo deželo v tako plemenitem poslanstvu.

Gospod predsednik,

v tem svojem govoru bi se želel ustaviti pri najvažnejših problemih, ki danes zadajajo toliko skrbi človeštvu in od katerih vsak zase predstavlja nevarnost za mir na svetu. Ti problemi so bili razlog za sestanek najvišjih predstavnikov dežel, ki so izven blokov.

Morda je bilo napačno, da smo si tako dolgo delali iluzije, da bodo najodgovornejši državniki sami našli pot za miroljubno rešitev problemov, o katerih bom tukaj govoril. Morda je bilo tudi napačno misliti, da male dežele, zlasti neangažirane, niso pristojne, da bi se bolj zavemale za reševanje mednarodnih problemov in odločneje poudarile svoja stališča do njih, temveč da je to treba prepustiti samo velikim silam. Gotovo pa je, da je položaj danes preveč resen in nevaren, da bi se tako lahko nadaljevalo. Sedaj je potrebno strniti vse miroljubne napore in sile sveta, da z odločnimi akcijami prispejajo k zmagi miru. Pri svoji miroljubni politiki se predstavniki neangažiranih dežel oslanjajo ne samo na svoje narode, temveč tudi na miroljubne sile po vsem svetu, vključno tudi narode blokovskih dežel.

Srečni bomo, če bomo uspeli s svojo objektivno analizo današnjega položaja v mednarodnih odnosih in s svojimi konstruktivnimi predlogi prispevati k izboljšanju mednarodnega položaja. Izhajajoč od tega se bom v svojem govoru ustavil predvsem pri petih najvažnejših vprašanjih, ki danes vse bolj zaposlujejo ne samo vodilne ljudi v svetu, temveč tudi narode na splošno. Ti problemi so: splošna razorožitev, današnja berlinska kriza, kolonializem, gospodarski problemi in pomoč nerazvitim deželam ter to, kar mi imenujemo aktivno in miroljubno koeksistenca.

I.

Predvsem bi želel tu govoriti o problemu razorožitve.

Od tedaj, ko je predsednik sovjetske vlade Nikita Sergejevič Hruščev v Zdrženih narodih dal predlog za splošno razorožitev, se to vprašanje dejansko ni premaknilo niti za korak dalje. Priča smo nerazumljive igre okrog tega zares ključnega problema; ključnega tudi zato, ker stalno ogroža mir in ker črpa ogromna materialna sredstva, ki bi sicer lahko koristila blaginji narodov ne samo v deželah, ki imajo in trošijo ta sredstva, temveč na splošno. V besedah so vsi za razorožitev. Toda v praksi, kadar se začne stvarno reševati, postavlja omejitve in protipredloge, ki dejansko onemogočajo doseči sporazum.

Dolgo časa se je vprašanje postavljalo v obliki, čemu dati prednost: nadzorstvu ali razorožitvi? Toda če se hoče nekaj nadzirati, se mora razvijati proces, ki ga je treba nadzirati, kar pomeni proces dejanskega razoroževanja. Da pa bi se ta proces lahko razvijal, pa je potrebno najprej v načelu in konkretno priti do sporazuma o splošni razorožitvi. To je logika, ki je ni mogoče zanikati. Nasprotno tej logiki bi pomenilo ukvarjati se z navadno propagando, ki ne more nikogar, ki resno misli, prepri-

čati, da je to iskreno. Sedaj so stvari formalno nekoliko drugačne. Vsi so se zedinili z obliko splošne in popolne razorožitve ob strogem mednarodnem nadzorstvu. Toda dejansko se ni še nič spremenilo, nič se ni pomaknilo na bolje. Točno je, da se pogajanja nadaljujejo, toda le ta brezuspeshno trajajo že več let in sedaj še vedno ni nobenega znaka, da je prišlo do nekega dejanskega zblizjevanja stališč. Medtem pa se nadaljuje oboroževalna tekma v vse večjem obsegu: v proizvodnji in kopičenju vedno večjih količin vedno bolj rušilnega orodja za množično uničevanje.

Ko tu razlagam naše stališče do problema razorožitve, nisem izgubil izpred oči, da popolna in splošna razorožitev ni nekaj nerealnega, temveč nasprotno edina močnega trajna rešitev, ki jo je treba doseči, da bi človeštvo šlo po novi poti k ustvarjanju boljših odnosov med narodi. Če hočemo kreniti v tej smeri reševanja problema razorožitve, je očitno, da so danes potrebni ne samo odločni, temveč tudi nov način obravnavanja tega problema. Ta nov način pa terjaja široko in aktivno udeležbo tudi tistih držav, ki niso pritegnjene v oboroževalno tekmo, niti niso bile doslej vključene v neposredna pogajanja o razorožitvi. Pri tem predvsem mislim na dežele, ki so po svojem položaju v sodobnem mednarodnem doga-

janju zmogljive načeti ta problem brez subjektivne obremenitve s skrbjo za ohranitev lastnih interesov in prestiža, ki so zaradi tega zmogljive objektivno videti možnosti za reševanje problema razorožitve in pripravljeni delati v tem smislu.

Morda je nastopil čas, da razmislimo tudi o možnosti sklicanja splošne svetovne konference o razorožitvi kot načina, da se ta problem premakne z mrtve točke. Razume se, da to ne pomeni zmanjševati vloge velikih nuklearnih sil na področju, kjer bodo one še nadalje morale nositi glavno odgovornost. To bi moralo samo privedi do pogojev, v katerih bi te sile lahko in do neke mere tudi morale prilagoditi svoja stališča stvarnim potrebam rešitve problema razorožitve.

Ko govorim o novem načinu obravnavanja tega problema, razumljivo ne mislim na to, da bi bilo potrebno najti neko iluzorno srednjo smer med obremenjenimi stališči ene in druge strani, temveč smer, ki bi ustrezala objektivnim potrebam in učinkovitemu napredovanju na področju razorožitve. V tem smislu je 12 azijsko-afriških dežel in Jugoslavija - udeležence te konference - na 15. zasedanju Generalne skupščine predložilo resolucijo, ki vsebuje bistvene elemente pozitivne platforme za nadaljnje delo za razorožitev.

Načelno se namreč vsi strinjajo, da je splošno in popolno razorožitev mogoče doseči samo v časovno določenih fazah, od katerih nobena ne bi smela omajati ravnotežja na škodo ene države ali skupine držav. Tu kakor pri drugih vidikih problema razorožitve težave ne izhajajo v prvi vrsti iz bistva stvari, temveč iz dejstva, da se pojavljajo bolj za- rade tega, o čemer sem malo prej govoril - zaradi trdoglavega nagnjenja k temu, da se na proces razorožitve, kolikor bi bil dosežen, gleda kot na način za zagotovitev vojaških prednosti.

Niče tudi ne zanika potrebo strogega mednarodnega nadzorstva ne glede na to, da to nadzorstvo še vedno v nekaterih krogih prikazuje - pogosto dejanj kot tudi izkoriščajo - kot oviro sporazuma o razorožitvi. Če na problem nadzorstva gledamo iz okvira splošnega procesa izvajanja razorožitve, kot na sredstvo za zagotovitev posameznih sporazumno določenih ukrepov razorožitve, ni tak, da bi ga bilo posebno težko pravilno rešiti. Zato težnje tistih, ki še nadalje »fetiširajo« nadzorstvo ni mogoče oceniti drugače, kot da niso pripravljeni ali pa da oklevajo z dejanskim začetkom razoroževanja.

V sedanjem položaju globoke krize prizadevanja za razorožitev se mi zdi, da dobiva vprašanje začetnih in delnih ukrepov tudi poseben pomen. Seveda jih ne

Predsednik Tito med svojim govorom na beograjski konferenci

(Telefoto)

smemo razumeti kot alternativo k popolni razorožitvi, ki je še vedno osnovna in vse bolj nujna naloga. Toda ti ukrepi bi lahko ustvarili ugodne pogoje za razvoj procesa razorožitve in neposredno prispevali k temu procesu, če bi bili zares usmerjeni k stvarni razorožitvi.

Menim, da bi bil na primer kot prvi v vrsti takih ukrepov lahko sklep vseh držav o zmanjšanju vojaških izdatkov ob obveznem vplačilu in izkoriščanju dela prihranka za pomoč gospodarsko nezadostno razvitim deželam, kar bi bilo tudi določeno jamstvo, da je znižanje resnično izvedeno. Če tudi tega ne bi bilo mogoče takoj doseči, potem bi lahko sprejeli vsaj sklep o zamrzitvi vojnih proračunov, kakršnih so bili v začetku leta 1960.

V svojem govoru na XV. zasedanju Generalne skupščine Zdrženih narodov sem - če vas smem spomniti - omenil kot primer možnih in začetnih delnih ukrepov na področju razorožitve prav takšno zmanjšanje vojaških izdatkov, dalje izročitev jedrskega materiala v uporabo za miroljubne namene in ukrepe »dezangariranja« v Srednji Evropi in drugod. Vsi ti ukrepi se mi zdijo še zdaj zelo aktualni.

Ali je realno, ali je mogoče sicer resno govoriti o razorožitvi, če se istočasno v velikanskem obsegu povečujejo izdatki za oborožitev in za proizvodnjo najodvornejših sredstev za uničevanje? Tudi tu ni logike, tudi tu je očitno protislovje med besedami in dejanji. To dokazuje, da tisti, ki skuša in dokler skuša s pozicij sile reševati sporne probleme, se ne more dejansko zavzeti za razorožitev. Če se hočemo iskreno lotiti razorožitve, je treba najprej zavestno vsaj nadaljnje oboroževanje!

Razprava o opustitvi atomskih poskusov je prav tako zašla v slepo ulico. Še huje, ena izmed zahodnih dežel, ki so v Atlantskem paktu - Francija - se ne zmenja za resolucije Zdrženih narodov o prekinitvi atomskih poskusov, temveč jih še nadaljuje, druge zahodne dežele, ki imajo atomsko orodje, pa ne ukrepejo ničesar odločnejšega proti temu. Zdaj je že tako daleč, da je sovjetska vlada objavila sklep o obnovitvi poskusnih eksplozij jedrskega orodja. Ne preseneča nas tako zelo spo-

ročilo o obnovitvi poskusov z atomskimi in vodikovimi bombami, ker bi lahko razumeli razloge, ki jih navaja vlada ZSSR. Bolj nas preseneča to, da se je to zgodilo na dan začetka te konference miru. Sprito tega je ves svet še bolj zaskrbljen. Sodimo, da si je treba do skrajnosti prizadevati, da se bodo pogajanja o tem problemu obnovila v svo resnostjo in konstruktivnost, ker je zdaj odločilni trenutek za nujne ukrepe, da bi preprečili najhujše.

bolj otežuje konstruktivno obravnavanje tega problema, predvsem zaradi odnosa veseli. Svet, ki vidi v tem grozno nevarnost, mora povedati odločno besedo - to pa je predvsem tudi naloga naša tu.

II.

Gospod predsednik, problem Nemčije in najnovejša zostritev položaja okoli Berlina sta zdaj prav tako v središču pozornosti vsega sveta.

menjenim in prepletenim z ostanki fašističnih in revanšističnih pojmovanj in teženj, ki zdaj zbuja veliko pozornost.

Kdo nam jamči, da ta nevarnost ne bo jutri spet zavzela obsega, ki bi mogel človeštvo pahniti v novo bedo? Desetine milijonov žrtev fašistične blaznosti iščejo drugo pot, da bi v prihodnje preprečili podobne tragedije. To mora biti pot demokratizacije, ne pa militarizacije Nemčije. Le tako bo mogoče ustvariti trdne pogoje za pravilno in

Tretji dan beograjske konference

BEOGRAD, 3. septembra. — Ob izrednem zanimanju in pozdravih vse miroljubne svetovne javnosti se je danes v naši metropoli v dvorani Zvezne ljudske skupščine nadaljevala konferenca miru.

Po deseti uri se je pod predsedstvom šefa kubanske delegacije dr. Osvalda Dorticoso začela deveta seja, govornika pa sta bila šef jugoslovanske delegacije predsednik Josip Broz-Tito in šef ciprske delegacije arhiepiskop Makarios.

Po odmoru je predsedoval deseti seji arhiepiskop Makarios, besedo pa je dal šefu cejlonske delegacije gospe Sirimavo Bandaranaike in šefu kamboške delegacije princu Sihanuku. Nekaj pred drugo uro je bilo dopoldansko zasedanje zaključeno.

Popoludansko zasedanje se je začelo nekaj pred 17. uro. Seji, ki je bila enajsta po vrsti, je predsedoval šef etiopske delegacije cesar Haile Selasie I. Besedo so dobili šef maroške delegacije kralj Hasan II. ter šef malijske delegacije Modibo Keita in predstavnik Bolivije, ki je govoril kot prvi predstavnik države opazovalke na konferenci, ki imajo tudi pravico sodelovanja v generalni razpravi. Seja je bila končana nekaj čez pol sedmo.

V večernih urah po končanem delu je priredil predsednik Tito v prostorih hotela Metropol sprejem za šefe delegacij držav, ki sodelujejo na beograjski konferenci.

Vsekakor je izredno pomembno, da se bodo atomski poskusi dokončno nehali, ker so tudi oni nevarni življenju ljudi na zemlji, prav tako pa je nujno uničiti nakopičena vojna sredstva, kar ta sredstva lahko uničijo nov svet, prav teh pa se boji vsak človek na zemlji. To je lažje storiti danes kot jutri, ko bodo takšna sredstva imela mnogo večje in ko bo nadzorstvo skrajša nemogoče.

Mar ni neverjetno, da bi se našel kak neodgovorni blaznež, kak sodobni posnemalec Nerona ali - še huje - kak Hitler, ki bi lahko, ogrožal vse človeštvo? Mislim, da je rešitev problema razorožitve največja nujnost, in sem prepričan, da se glede tega strinjamo vsi, kar nas je tu zbranih, zakaj čas, ki teče, bolj in

Ali smemo pasivno opazovati, kako se mednarodno vzdušje v tej zvezi bliža točki eksplozije?

Spor ob berlinskem problemu, ki je zdaj ponovno prišel v ospredje, zveni zločestno. Rešitev nemškega problema zavlačujejo že šestnajst let. Obstoj dveh Nemčij je zdaj realno dejstvo, ki ga ni mogoče zanikati, ker je to dejstvo posledica vojne in 16-letnega povojnega razvoja. Na obeh straneh so nastale velike spremembe: v Vzhodni Nemčiji je ubral vse družbeni razvoj socialistično smer, ki je dobival v šestrajskem obdobju razvoja na vseh področjih družbenega življenja čedalje izrazitejši nov družbeni značaj. Po drugi strani so obnovili Zahodno Nemčijo z značilnim kapitalističnim družbenim sistemom, obre-

trajno rešitev nemškega problema, pri čemer bo moral nemški narod povedati glavno besedo o svoji prihodnosti.

Če bi začeli takoj po drugi svetovni vojni dosledno demokratizirati ne pa militarizirati Zahodno Nemčijo, bi bil položaj zdaj mirnejši nemški problem pa verjetno že rešen. Tako pa smo zdaj snet na robu nevarnega vojnega položaja. Zakaj? Predvsem zaradi kratkovidne in nerazumljive politike nekaterih sil, ki mislijo - ne vem na kakšni osnovi - da bo oborožena militaristična Nemčija čimtelj za evropsko varnost. Vzporedno s čedalje večjim oboroževanjem Zahodne Nemčije pa se bodo bolj in bolj krepile tiste reakcijske in fašistične sile, ki so preostale iz Hitlerjevega vojnega stroja in ki so iz-

III.

Dragi prijatelji, mislim da se vsi strinjamo, da je kolonialni problem, ki še posebno zanima udeležence te konference, eden najpomembnejših nerešenih problemov. To je hkrati tudi svetovni problem, o katerem lahko rečemo, da ima

Nadaljevanje na 2. strani

VREME
Napoved za ponedeljek: povišana oblačnost, vendar še precej sončno vreme, jutraj po kolonah megleno. Najvišje nočne temperature med 7 in 12, v Primorju 19, najvišje dnevne okoli 21 stopinj Celzija. VLDČ. K m-r ladnevogovoda

Srečanje med predsednikom Titom in predsednikom začasne alžirski vlade Benhede

(Foto Tanjug)

GOVOR PREDSEDNIKA TITA NA BEOGRAJSKI KONFERENCI

Edina osnova mednarodnega sodelovanja

Dejstvo, da hladno vojno prenašajo tudi na kolonialna področja, še posebej otežuje proces dekolonizacije – Velikega pomena bi bilo, če bi se še bolj zavzemali za ustamavljanje univerzalnih gospodarskih organizacij – Slabitev Organizacije združenih narodov bi skrajno slabo vplivala na splošni razvoj mednarodnih odnosov – »Sestali smo se, da bi zbrali naše moči in pomagali svetu, da v tej dvanaesti uri spozna vso nevarnost, ki mu grozi«

Nadaljevanje s 1. strani

skoraj odločilno vlogo v kopici problemov, zaradi katerih je položaj po svetu zdaj do skrajnosti napet in zapleten.

Naravnost neverjetno je, kako da nekatere kolonialne sile ne razumejo ali norečejo razumeti duha časa, v katerem smo, in procesa, ki se odvija v njem. Nikakor se ne morejo sprijazniti z neizbežnim zgodovinskim procesom, do katerega je zdaj prišlo v Afriki in Aziji, nikakor se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da je kolonializem odklenalo. Pri tem se ne bojijo niti najhujšega prelivanja krvi in nasilja nad gorokimi narodi, niti ekonomskega in drugega pritiska, samo da bi nekako podaljšale svojo kolonialno imperialistično oblast v kakršni obliki in za kakršnoli ceno, tudi za ceno povzročenja vojnih spopadov: nesluteni posledicami. To jasno potrjuje tudi najnovejši francoski oboroženi napad, bombardiranje in mitraliranje golorokega prebivalstva v Bizertu, v Tuniziji. Ta primer nas prav tako pouči, da postaja zaradi polovičnega urejanja kolonialnega vprašanja brez trdnih jamstev Združenih narodov tudi popolna neodvisnost kolonialnih narodov zelo problematična.

Divjstvo portugalskih oboroženih sil nad gorokim prebivalstvom Angole zbujajo ogorčenje širom po svetu. Ubili so že deset tisoč moških, žena in otrok, vendar grede mirno mimo tega, tako portugalski kolonialisti kakor žal tudi tiste sile, ki jim zaradi dolocenih računov kažejo naklonjenost in s tem prevzemajo del velike odgovornosti. Mi-

setelji s silo vzeli! Le redko katero ljudstvo tako drsko plačuje svojo pravico biti gospodar svoje dežele. Naravnost nepojmljivo je, kako vztrajno nasprotujejo kolonialisti v tej nesrečni deželi tistemu, kar je zgodovinsko neizbežno. Sile, ki zdaj nasprotujejo kolonializmu, naraščajo do velikankega obsega. Več ko prelite krvi, globlji bo prepad med ljudstvom Alžirije in Francije. Vsi nestrpno pričakujejo, da bo zmaga zdrava pamet in da bodo predstavniki časne alžirske vlade in Francije na pogajanjih dosegli sporazum, ki bo alžirskemu ljudstvu dokončno priznal pravico do svobode in neodvisnosti. Takrat bo osvobodeno ne le alžirsko ljudstvo, temveč si bo tudi francoski narod zbral velik maderz smote.

Dovolite mi, da se z nekaj besedami pomudim ob sedanjem položaju v Kongu. Po mojem mnenju tamkajšnji položaj še ni jasn; še vedno so mogoča presenečenja, če ne bodo organi Združenih narodov pokazali največje čuječnosti in energije pri preprečevanju vmešavanja od zunaj ter za pravilno in nemoteno delovanje parlamenta in nove vlade. Videti smo, da straholjni umor predsednika Zdenice kongoske vlade Lumumbe in drugih voditeljev ni mogel omajati kongoskega ljudstva v boju proti kolonializmu in domaćim plačancem. Ta umor je še stopnjeval odpor ljudstva, ki je dosegel, da se je začelo v tej deželi do ločeno gibanje k pomirni. Neodpušljiva napaka bi bila, če se ne bi iz nedavne tragedije nekater naučili in če ne bi storili vsega, da se ta napaka ne ponovi več in

prenašajo tudi na kolonialna področja, še posebej otežuje proces dekolonizacije. Likvidacija kolonialnih odnosov in neokolonialističnih poskusov, podaljševati njihovo vsebino v spremenjenih okoliščinah, je zdaj tako v interesu kolonialnih narodov kakor narodov v metropolah. Vsestranska podpora narodom in deželam, ki se borijo proti kolonialni vladavini in za svoje elementarne pravice, je hkrati tudi eden poglavitnih pogojev za učinkovito odstranjevanje žarišč vojne in nevarnosti, ki ogrožajo svetovni mir.

Generalna skupščina OZN, ki se je odzvala zahtevi narodov v kolonijah in narodov po svetu sploh ter izražala nujnost razvoja in napredka v sodobnem svetu, je na XV. zasedanju leta 1960 sprejela deklaracijo o zagotovitvi neodvisnosti kolonialnim deželam in narodom. Deklaracija daje najtrdnjše pravno-politično osnovo, na kateri je mogoče odpraviti kolonialne odnose v vseh državah ter v popolnem skladu z interesi ohraniti in utrditi miru med narodi.

Tisto, kar je po tem zgodovinskem sklepu – ki pomeni edinstven prispevek neodvisne politike in OZN k stvari napredka sveta in miru – je treba storiti, je sprejeti dolžnost, ki bi vsebovala potrebne ukrepe in kratke, natančno določene roke za uveljavljanje protikolonialne deklaracije, na način, ki bo popolnoma zagotovil, da bodo narodi v kolonijah dobili upravo v svojih deželah v svoje roke, da bodo dobili dejansko neodvisnost in dosegli resnično nacionalno svobodo.

vzbujajo človeštvu strah pred morebitnimi vojnimi spopadi. Če bi deseti del teh sredstev, ki jih trošijo za oborožitev, dali za razvoj nerazvitih področij, bi to krilo potrebe zelo naglega razvoja tistih držav, katerih narode danes tareta beda in revščina. To pa bi morali delati brez vsake politične in podobnih pogovov, ker bi bilo sodelovanje samo v tem primeru zares plodno in uspešno, tako glede na dežele, ki bi jih finansirali, kakor tudi glede splošnega zboljšanja položaja na svetu. Odprava gospodarske nerazvitosti v Afriki, Aziji in drugod bi v največji meri prispevala k povečanju možnosti za izmenjavo ter k splošnemu poletu in napredku na svetu.

Stojimo na stališču, da je lahko takšno sodelovanje pravilno in brez diskriminacije zagotovljeno prek OZN. Sodimo pa, da ne bi smeli izključiti tudi uspešnega gospodarskega sodelovanja na dvostranski način. Seveda, hkrati z gospodarskim sodelovanjem z nerazvitimi državami nastaja tudi vprašanje tehničnega sodelovanja v šolanju strokovnih, znanstvenih in drugih kadrov v zadostni meri, da bi lahko gospodarska sredstva uspešno izkoristili. Čeprav program tehnične pomoči prek OZN do neke mere narašča, vendar to še daleč ne ustreza dejanskim potrebam. Res da v čedalje večjem obsegu narašča dvostransko tehnično sodelovanje, vendar to sodelovanje v današnjih razmerah, sprito nenormalni mednarodni odnosi, pogosto prinaša s seboj tudi nemalo raznih negativnih elementov, kot so medsebojno kosanje in nasprotstvo, vmešavanje v

njem zajeti vse neangazirane dežele, pa tudi vse druge nezadostno razvite dežele, ki so pripravljene na takšno sodelovanje. Menim, da je to potrebno ne zato, da bi ustvarili nekakšen nov zaprti trg, ampak prav zato, da bi pomagali odstraniti ovire in razcepljenost v svetovnem gospodarstvu in da bi pripomogli k temu, da bi vse dežele bile udeležene v gospodarskem sodelovanju. To bi imelo ne le regionalen gospodarski značaj, ampak tudi širši, v nekem smislu univerzalen značaj, hkrati pa razen gospodarskega tudi velik splošno-političen pomen.

Mislim, da gospodarski problemi sedanjosti, predvsem pa problem sodelovanja z nezadostno razvitimi deželami, zaslužio veliko pozornost naše konference.

Dotaknil sem se samo nekaj najvažnejših gospodarskih problemov. Toda položaj v svetovnih gospodarskih odnosih, zlasti pa na svetovnem trgu, je zelo težaven in pomeni enega poglavitnih vzrokov številnih težav, ki bremene mednarodne odnose. Svetovni trg in gospodarski odnosi splošno so razlomljeni z raznimi pregradami in nosijo v sebi številne tendence k zaprtim sistemom in ekskluzivnostim. Posledica tega je, da med drugim tudi, da današnji svet na primer nima skoraj niti ene univerzalne gospodarske organizacije. Velikega pomena bi bilo, da se ne samo neangazirane dežele, ampak tudi vse sile na svetu, ki se zavzemajo za bolj univerzalno gospodarsko sodelovanje, zavzamejo bolj kot doslej za ustanovitev univerzalnih gospodarskih organizacij na raznih področjih gospodarske dejavnosti, v OZN in izven nje.

Mislim, da bi svetovna konferenca, na kateri bi proučili vse važnejše gospodarske probleme, bila lahko pot, ki bi pomagala, da bi se čim bolj uspešno lotili urejanja teh problemov. Morda bi bila OZN najustrenejše mesto za takšen sestanek.

Rad bi tu opozoril še na eno važno vprašanje, ki ne zanima samo nas, ampak tudi ves svet. Važno področje mednarodnega sodelovanja postaja čedalje bolj tudi sodelovanje na atomskem področju v miroljubne namene. Krepitev tega sodelovanja, predvsem z nezadostno razvitimi državami, bi bila vsekakor velik prispevek k mednarodnemu sodelovanju, ne le v gospodarskem, marveč tudi v vsakem drugem oziru. Po mojem mnenju so popolnoma upravičene zahteve, da je treba pravilne razdeliti in univerzalno izkoristiti vse znanstvene dosežke, ker so dejanska dosežki vsega človeštva.

V.

Čenjeni voditelji in predstavniki držav in vlad!

Mislim, da lahko brez pretiravanja rečem, da se je ideja o konstruktivni miroljubni koeksistenci med državami z različnimi notranjimi razloži, ki bi se izognili vojni katastrofi, ki bi se izognili razliki na svetu. Lahko bi rekli, da je zmaga. Naša država ima v tem pogledu že vrsto let zelo pozitivno izkušnjo, zlasti v odnosih s sosedama Grčijo in Italijo, s katerima se sodelovanje razvija v obojestransko zadovoljstvo. Če pogledamo, kakšni so bili odnosi med našimi državami pred enim desetletjem, jasno vidimo, kako koristno in pravilno je bilo, da sta obe strani pokazali široko hrupnost in dobro voljo za ureditev odnosov in za konstruktivno sodelovanje, ne glede na razlike v družbenih sistemih. Medtem ko je bilo prej to področje žarišče močnih spopadov, je zdaj področje miru in miroljubnega sodelovanja. Vem, da lahko tudi vsi vi navedete takšne primere, in zato mislim, da lahko rečem, da ti primeri popolnoma potrjujejo vrednost načel miroljubne in aktivne koeksistence med narodi.

Se vedno je zelo razširje-

Indijski zunanji minister Krišna Menon v razgovoru s predsednikom Gane Nkrumahom

no gledišče, da sta koeksistencija in hladna vojna sestavni del trajnejšega stanja v mednarodnih odnosih, zlasti pa v odnosih med blokoma. Takšna gledišča zapirajo perspektivo, da bi videli pozitiven izhod iz nastalega položaja. Sprito takšnih stališč nekateri krogi na svetu mislijo, da je mogoče uveljavljati politiko s pozicije sile in obenem pristopati h koeksistenci. To pa sta dve povsem različni politiki, ki druga drugo izključujeta.

Pristaši take politike nadejajo, da bi bila OZN najustrenejše mesto za takšen sestanek. Rad bi tu opozoril še na eno važno vprašanje, ki ne zanima samo nas, ampak tudi ves svet. Važno področje mednarodnega sodelovanja postaja čedalje bolj tudi sodelovanje na atomskem področju v miroljubne namene. Krepitev tega sodelovanja, predvsem z nezadostno razvitimi državami, bi bila vsekakor velik prispevek k mednarodnemu sodelovanju, ne le v gospodarskem, marveč tudi v vsakem drugem oziru. Po mojem mnenju so popolnoma upravičene zahteve, da je treba pravilne razdeliti in univerzalno izkoristiti vse znanstvene dosežke, ker so dejanska dosežki vsega človeštva.

Nekateri sodijo, da je koeksistencija manever, da kot taktika v propagandi niti ni tako slaba za določeno obdobje, da pa je nesmiselno soditi, da je mogoče načelo koeksistence sprejeti kot nekaj trajnega v mednarodnih odnosih sploh, med socialističnim in kapitalističnim sistemom pa še posebej. Nekateri protagonisti takšnega pojmovanja z Zahoda se zavedajo, da kapitalizem v mirnem tekmovalnem s socialističnim sistemom ne bi dobro izvolil, če bi bilo načelo miroljubne in aktivne koeksistence sprejeto kot sistem v mednarodnih odnosih.

Zato skeptično gledajo na koeksistenco, pri čemer zastavljajo gledišče, da med socialističnim in kapitalističnim ni močna koeksistencija, ampak da je med njima pred ali slej neizbežen oborožen spopad in obračun kot edini način, da bi ohranili kapitalistični sistem. Od tod vztrajanje na sili v urejanju spornih vprašanj. Od tod tudi nespravljivost do naprednega gibanja na svetu in drugje. Takšni krogi, tudi če formalno sprejema razgovore o koeksistenci, hočejo ohraniti »status quo« v gospodarskih in družbenih odnosih, ohraniti hočejo pozicije, pridobljene v dobi imperializma in kolonializma. – Afirmacija politike koeksistence ne pomeni, da se v sodobni družbi ne bodo razvijali nadaljnji napredni procesi in spremembe, kajti koeksistencija je sestavni del teh sprememb, ki so zgodovinsko neogibne. Tisto, kar mora politika koeksistence zagotoviti, je, da se te spremembe razvijajo brez vojn, s krepitvijo demokratičnih odnosov na svetu, s krepitvijo vloge najširših ljudskih slojev v urejanju gospodarskih in družbenih problemov.

Obstaja tudi pojmovanje o možnosti mirne koeksistence med blokoma. Seveda je tudi to – kot kratkotrajna rešitev, da bi se izognili spopadu – boljše kakor pa vojna. A to je že podobno premirju, ker smo imeli takšno koeksistenco tudi med dvema svetovnima voj-

nama. To je trajalo v Evropi skoraj dvajset let, dokler fašističnim silam ni uspelo, da so se do zob oborožile in začele drugo svetovno vojno, ki je povzročila ogromna razdeljanja in milijone človeških žrtev.

Toda na svetu niso samo dva bloka. Je tudi svetovna dežela, ki so izven blokov in ki sprejemajo miroljubno in aktivno koeksistenco kot edino rešitev, da bi se izognili vojni katastrofi. Vprašanje koeksistence je treba zato zastaviti mnogo širše, v mednarodnih merilih. Miroljubno koeksistenco je treba uveljavljati med državami in to ne samo med državami in narodi z različnimi družbenimi sistemi, ampak tudi med državami in narodi s sorodnimi sistemi. Mir na svetu je nedejaven in v celoti ne potemtakem enako nevarne, bodisi da se začne med državami z različnimi notranjimi ureditvami ali med državami z enakimi ali podobnimi družbenimi sistemom. Druga svetovna vojna je to dovolj jasno pokazala.

V čem naj bi bilo bistvo miroljubne in aktivne koeksistence? Miroljubni koeksistenci nasproti pojem ni samo oborožena vojna kot sredstvo za medsebojno obračunavanje; hladna vojna v vseh svojih inercialnih prav tako onemogoča konstruktivno in miroljubno sodelovanje. Razne dezinformacije, lažna in sovražna propaganda sploh, diskriminacija v odnosih med državami in podobno nenehno vzbuja mednarodno zadržanje in ustvarja prepado med narodi. Vsekaror je tekma v oboroževanju in stalna grožnja z nasilnim oziroma oboroženim urejanjem spornih vprašanj najvažnejši element hladne vojne, ne smemo pa pozabiti tudi prakse, ki sem jo

prej omenil – raznih načinov psihološke priprave ki stoni na lažnih, izmišljenih in žaljivih elementih propagandne hladne vojne. Vse to globoko nasprotuje tistemu, kar je bistvo miroljubne in aktivne koeksistence. Odstranitev teh negativnih elementov hladne vojne iz prakse v mednarodnih odnosih bi ustvarila trdne pogoje za konstruktivno in vsestransko sodelovanje med narodi, ne glede na notranje družbene ureditve.

Kar zadeva notranji družbeni razvoj v vsaki državi, je to vprašanje, ki ga je treba prepustiti vsakemu narodu, da ga sam ureja, glede na to, ali bo želel obdržati kapitalistično družbeno ureditev ali bo težil za socialistično. Vsakemu narodu je treba prepustiti, da sam presodi, kateri sistem je boljše zanj. To hajbo je potrjuje sedanja smer razvoja v azijskih in afriških državah in težnja, da bi ubirali pestopostno socialistično pot, glede na dane specifične pogoje in možnosti. Na kakšen način bodo posamezni narodi v kapitalističnih državah urejali vprašanje svoje notranje družbene ureditve – to je čisto njihova stvar. Načelo miroljubne in aktivne koeksistence je dejansko v praksi že pogosto trdno korenine. To dovolj jasno kaže tudi ta zgodovinski sestavek najvišjih predstavnikov narodov izvenblokovskih dežel. Dežele, ki so tu zastopane, imajo različne notranje družbene ureditve, imajo pa vendar podobna in enaka gledišča o današnjih najvažnejših mednarodnih problemih. Imamo podobna ali enaka gledišča o tem, kakšne norme naj bi veljale v odnosih med državami in narodi.

Seveda ne more biti nobenih iluzij o tem, da bi bilo moč koeksistenco v mednarodnih merilih uresničiti zgolj z nekakšno deklaracijo ali resolucijo. Uresničiti jo je mogoče samo na prakso, njena osnovna načela, temeljito proučena, pa bi morala sprejeti Organizacija združenih narodov, kolikor niso že zajeta v ustavnosti listini.

VI.

Kako gledamo na Organizacijo združenih narodov in na problem njene politične krepitve in organizacijske utrditve?

Lani je v zvezi z dogodki v Kongu prišlo v OZN do krize, ki je dosegla vrhunec na XV. zasedanju Generalne skupščine in ki še danes ni urejena, ker je to vprašanje ostalo odprto. Položaj, kakršen je zdaj, nedvomno ovira pravilno in uspešno delovanje OZN. Upošteva ogromno vlogo te mednarodne organizacije, zlasti v sedanjem težavnem in nenormalnem položaju, ne moremo drugače, kot da obžutovali sedanji položaj, bi to imelo hude posledice; ne bi samo omejilo delovanja OZN na najmanjšo učinkovitost, ampak bi lahko ogrozilo tudi sam njen obstoj. Sodim, da bo ureditev te krize odvisna v veliki meri tudi od neangaziranih dežel, ki so že na XV. zasedanju v glavnem zavzele zmerno in konstruktivno stališče, s čimer so preprečile, da bi bil ogrožen obstoj OZN. To pa je le začasno preprečilo zlom, ni pa tudi pripeljalo do ureditve krize.

Mislim, da se mi v glavnem strinjamo v tem, da je treba uveljaviti nekatere reorganizacijske ukrepe, da bi ta mednarodna organizacija v prihodnje čim bolj uspešno izpolnjevala svoje funkcije in da bi se izognili slabostim, do katerih je v preteklosti včasih prišlo v delu njenih organov, kot na primer v zvezi s Kongom. Priznati moramo, da je vzlic nekaterim slabostim OZN odigrala veliko in koristno vlogo s svojimi intervencijami v mnogih vprašanjih, ki so ogrozila mir, tako da je preprečila agresije itd. Potemtakem moramo kar se da napeti sile, da bi to organizacijo ohranili in da bi postala sposobna v polni meri izpolnjevati svojo odgovorno in težavno funkcijo.

Mislim, da je skrajni čas, da Ljudska republika Kitajska zavzame svoje mesto v OZN, ker je zares absurdno, da nad 600-milijonski narod nima svojih predstavnikov v tej organizaciji. Prav tako je neogibno treba sprejeti tudi druge dežele, ki imajo za to vse potrebne pogoje, tako da bi OZN zares postala univerzalna organizacija.

Kar zadeva politično krepitve OZN je predvsem neogibno treba začeti odločen boj proti vsem tistim tendencam, ki vodijo k izigravanju in slabitvi te organizacije ter pačenu njene vloge. Hkrati je treba prek OZN in z njeno pomočjo čim bolj uspešno vplivati na razvoj mednarodnih odnosov v smeri miru in koeksistence. To bi konkretno pomenilo, urejati osnovna mednarodna vprašanja ne samo v OZN, ampak jih urejati tudi na takšen način, ki bi prispeval k vlogi in ugledu same organizacije in k pozitivnemu razvoju odnosov na svetu. To

Nadaljevanje na 3. strani

Predstavniki Bolivije Jose Felman Velarde, ki se udeležuje konference kot opazovalec

ljoni ljudi ne le v Afriki in Aziji, temveč po vsem svetu, pa ne morejo ostati ravnodušni do tega. Angolskemu ljudstvu je treba vsestransko pomagati pri njegovem boju za neodvisnost. Odločno moramo zahtevati ne le tu, temveč še posebej v Združenih narodih, naj dobi Angola v najkrajšem času popolno neodvisnost. Stoletnega suženjstva mora biti čimprej konec, sicer bo ta stoletna sramota onemogočevala rodove XX. stoletja.

Enak ali podoben je tudi položaj v Južni Afriki. Rasna diskriminacija v Južnoafriški uniji je pravo roganje civiliziranemu svetu. Ravnanje tamkajšnjih kolonialistov in oblastnikov z domačini in grobo izživljanje človeškega dostojanstva in načel humanosti. Činilo in grobo odklanjanje ter roganje tem načelom povzroča čedalje močnejši val ogorčenja po vsem svetu. Vendar se ne smemo zadovoljiti z izrazi ogorčenja in protesta, temveč moramo sprožiti tudi učinkovitejšie in bolj enotne akcije, ki bodo protagoniste te neslutne samovolje prisilile, da bodo upoštevali sklepe Združenih narodov. Doslej se je pokazalo, da razne resolucije Organizacije združenih narodov in posamične akcije v tej zvezi niso bile učinkovite; tamkajšnji oblastniki – kakor da se rogačo dosežanim sklepom. Kaj torej to pomeni? Pomeni, da je treba uveljaviti resnejše sankcije.

V sedmih letih junaškega boja alžirskega ljudstva so stekli potoki krvi ne le borcev na bojiščih, temveč tudi mirnega civilnega prebivalstva. Do kakšnega nesmisla pripelje prizadevanje, za vsako ceno ohraniti tisto, kar so pred nekaj de-

da bi nacionalnim silam Konga pomagali utrjevati notranje razmere ter krepiti enotnost in nedotakljivost dežele.

Koliko zmešnjav lahko povzroči vmešavanje od zunaj, najbolje kaže primer Laos, kjer položaj še zdaj ni jasn. Tam ponovno grozi revnato državljanske vojne, ki lahko postane zaradi vmešavanja od zunaj nevarno žarišče vojaškega spopada širšega kroga z daljnosežnimi posledicami.

Glede Zahodnega Irana je res še skrajni čas, da kolonialisti v daljni Evropi, ki imajo to kolonijo, spoznajo, kako nesmiselno je nasprotovati temu, da bi bi Bil Zahodni Iran osvobojen kolonialnega jarma in pridružen k svoji matični deželi Indoneziji. Indonezijsko ljudstvo se popolnoma razumljivo ne bo nikoli odreklo tega dela svoje dežele, zato bi bilo mnogo boljše, če bi to vprašanje mirno uredili čimprej.

Kako globoke korenine že imajo težnje pri narodih, da bi se osvobodili vseh elementov kolonialne in na pol kolonialne odvisnosti; najboljše ponazarja nedavni poskus agresivne intervencije na Kubo, kjer se je vse ljudstvo enodušno uprlo z orožjem. Tudi to bi nas moglo in moralo poučiti, da narodi ne marajo vmešavanja od zunaj v svoje notranje življenje.

Omenil sem nekaj najvažnejših kolonialnih problemov, ki so vsak zase nevarnost za mir na svetu, je pa še precej kolonialnih narodov, katerih osvoboditev in neodvisnost bosta najni, da bomo odstranili enega največjih elementov sedanje napetosti na svetu in nenehne nevarnosti za izbruh vojnih spopadov.

Dejstvo, da hladno vojno

IV.

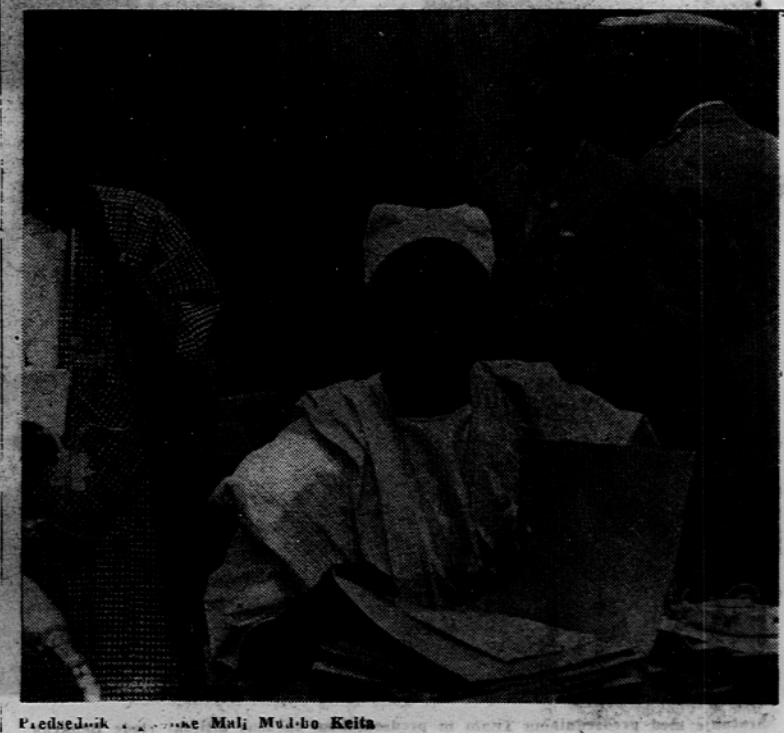
Gospod predsednik, ni dvoma, da je dokončna odprava kolonializma v marsičem odvisna od tega, da bodo odpravljene razlike med gospodarsko slabo razvitimi in visoko razvitimi področji sveta. Te razlike so dandanes vzrok mnogih spopadov, mnogih tendenc vmešavanja in vsiljevanja vpliva v notranjem življenju nerazvitih dežel in drugoga.

Sodelovanje razvitih dežel z nerazvitimi je zlasti nujno v Afriki in Aziji, kjer gospodarska šibkost in nerazvitost ne le zavirata osamosvojitve in doseglo neodvisnosti kolonialnih dežel, ampak tudi na razne načine omejuje neovršen razvoj tistih držav, ki so formalno že dosegle svojo neodvisnost, v katerih pa gospodarska odvisnost pogosto omejuje politično neodvisnost dežele na najnižji nivo. V tem je tudi vsebina neokolonializma – da s tem, ko drži formalno osvojenost dežele v gospodarski odvisnosti od metropole, ohrani svoje gospodarske, s tem pa tudi politične pozicije. Isto velja tudi za dežele Latinske Amerike; te upravičeno težijo po hitrejšem gospodarskem razvoju, ki ga težko uresničijo brez ustrezne mednarodne podpore in pomoči.

Potrebe nerazvitih področij so ogromne – a kdo lahko da tem področjem potrebna sredstva? Seveda ne dežele, ki so najbolj razvite, in to predvsem tiste, ki trošijo danes ogromna sredstva za oborožitev. Kajti ta sredstva ne le zapravljajo v neproduktivne namene, ampak z njihovo ustvarjanjem tudi stalno napetost in

notranja vprašanja, vsiljevanje političnega vpliva in podobno. Zategadelj je včasih od tega sodelovanja več škode kot pa koristi za gospodarsko nerazvite dežele. Ne da bi zmanjševal pomen dvostranskega sodelovanja, sodim, da bi bilo treba znanstveno-tehnično pomoč v mnogo večji meri kot doslej zagotoviti prek OZN.

Mislim, da bo na tej konferenci posebej obravnavano gospodarsko sodelovanje med neangaziranimi deželami. To vprašanje poveljuje v današnjem mednarodnem položaju, ki zaradi blokovske razdeljenosti čedalje bolj zavira gospodarsko sodelovanje in tesnejše povezovanje gospodarskih posameznih držav v okviru svetovnega trga. Potrebno po čim tesnejšem in čim bolj vsestranskem gospodarskem sodelovanju čuti gospodarske vsake dežele, ne glede na družbeno-gospodarski sistem. Ena največjih ovir za gospodarsko povezovanje in sodelovanje je ustanovitev Skupnega trga v Zahodni Evropi, v najnovijem času pa ustanovitev Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), ki jo danes nekateri začnejo imenovati atlantsko gospodarsko skupnost, nadalje ustanovitev SEV, organizacije vzhodnoevropskih držav, itd. Zaradi tega so države, ki niso v teh organizacijah, to pa so predvsem neangazirane države, v diskriminiranem položaju. V nadaljnji perspektivi se lahko ta položaj še poslabša, še bolj škodljivo vpliva na gospodarski razvoj neangaziranih držav, pa tudi vseh drugih. Zato, pa tudi iz mnogih drugih razlogov, sodim, da je treba gospodarsko sodelovanje med nerazvitimi deželami najširše zastaviti in s tem sodelova-

Predsednik ... Muli Muljo Keita

DRUGI DAN BEOGRADSKAJE KONFERENCE

IZ VERAŠNJE
ILUSTRACIJE

GOVOR IRAŠKEGA ZUNANJEGGA MINISTRA

Trije osnovni vidiki sprememb

Nacionalna, socialistična in tehnološka revolucija – Vedno prisotna nevarnost vojne je posledica delovanja tistih, ki nečesto priznati teh treh revolucij ali pa jih hočejo zatreti – Minister Džavad je dejal, da naj izvenblokovska konferenca sestavi program miru v koeksistenci

Iraški zunanji minister Džavad je na začetku svojega govora izrazil veliko zadovoljstvo svoje delegacije, da lahko prisostvuje tej konferenci, ki naj bi po njegovem mnenju obravnavala važne svetovne probleme, kakor so boj za osvoboditev in neodvisnost mnogih dežel, odprave kolonializma in vzpostavitev zaupanja in mirne koeksistence na svetu.

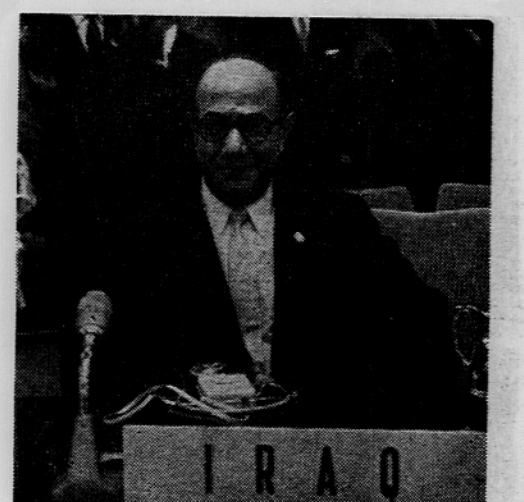
»Vzlic vsem naporom raznih držav, narodov in mednarodnih organizacij,« je poudaril minister Džavad, »še vedno ni mogoče reči, da je svet našel način, kako doseči gospodarsko in politično ravnovesje, ki bi dalo človeku občutek varnosti – osnovni pogoj, da dobi zaupanje v dobro voljo svojega soseda.«

Minister Džavad je poudaril, da sta na eni strani dve velesili – ZDA in Sovjetska zveza – zelo povečali svojo moč na vseh področjih, na drugi strani pa so se povečali tudi osvobodilni revolucionarni sili.

Iraški zunanji minister je potem obrazložil svoje mnenje o treh osnovnih vidikih velikih sprememb, ki zelo vplivajo na sedanjí svetovni položaj.

Prvič je to rast nacionalnih revolucionarnih gibanj v mnogih deželah na svetu, potem socialistične revolucije in naposled izredna znanstvena in tehnološka revolucija na mnogih področjih človeškega življenja, zlasti na področju jedrske fizike in raziskovanja vesolja.

Stalna svetovna napetost

Iraški zunanji minister Hašem Džavad Foto: Tanjug

GOVOR PREMIERA SAEBE SALAMA

Konferenca edinstveni dogodek

Zahvala jugoslovanskemu ljudstvu za topel sprejem – Libanonski premier je poudaril željo svoje države, da bi ohranili načela neangažiranja – »Konferenca izraža voljo narodov, da bi prišli iz začaranega kroga nevarnosti«

Libanonski premier Saeb Salam, ki so ga delegacije na konferenci tople pozdravile, je v svojem govoru najprej izrazil zadovoljstvo, da je zavzel mesto predsedujočega predsednik začasne alžirske vlade Ben Jusuf Benheda, potem pa je izrazil zahvalo predsedniku Titu, jugoslovanski vladi in ljudstvu za topel sprejem, ki sta ga bila deležna on in libanonska delegacija.

Libanonski premier je potem poudaril željo svoje države, da bi ohranili načela neangažiranja. Dejal je, da je zadovoljen, da sodeluje na beograjski konferenci, katere udeleženci želijo, da bi na svetu spet zavladala varnost.

Saeb Salam je izjavil, da se v sedanjem zborovanju izvenblokovskih držav izraža zaskrbljenost narodov zaradi ogrožanja miru. To zborovanje izraža njihovo voljo, da bi prišli iz začaranega kroga nevarnosti, tako da bi se zasvetilo obzorje prijateljstva in miru.

Salam je izjavil, da je imperializem res v agoniji, da pa so še vedno milijoni ljudi, ki trpe zaradi njega. Skrajni čas je, da bi uveljavili resolucije Generalne skupščine o kolonializmu in ga odpravili ter omogočili narodom žveti življenje, kakršno hočejo.

Salam je izrazil podporo Alžiriji. Poudaril je, da je alžirski boj izrazil zgled boja ljudstva za svobodo. Ta boj bo uresničil svobodno in neodvisno alžirsko ljudstvo.

Obsodil je imperialistične države, da imajo strahotne položaje in oporišča na področju Azije in Afrike ter je izrazil prepričanje, da bo kmalu napočil čas, ko bodo imperialistične ambicije izginile iz sodobnega sveta. Posebej je govoril o primeru Tunizije in o tem, da Francija ne spoštuje integritete te suverene države.

Svet je razdeljen v dva antagonistična bloka, je

ske razdeljenosti ter je poudaril tudi, da zaradi tega Kitajska ni zastopana v OZN. Izrekel se je za sprejem LR Kitajske v svetovno organizacijo.

Mir na svetu je moč zagotoviti samo s koeksistenco. Čedalje več je držav, ki verujejo v nevtiralnost in miroljubno koeksistenco.

Kakor je menil iraški minister, je dolžnost konference, da sestavi program miru v koeksistenci in da uporabi vsa pozitivna sredstva, da bi bil ta program uveljavljen.

V zvezi z berlinskim problemom je dejal: »Ne moremo molče mimo berlinskega položaja, ki je zdaj največja grožnja svetovnemu miru. Svet terja rešitev. Razdelitev Nemčije na Zahodno in Vzhodno je zdaj stvarnost. Sta dva različna politična in gospodarska sistema, katerih vsak ima svoje mesto v okvirih sistemov dveh blokov.«

Kar zadeva problem splošne razorožitve, je Džavad dejal, da je to temeljni kamen za urejanje drugih mednarodnih problemov in da ga ni mogoče obravnavati ločeno od teh problemov in od splošnih mednarodnih odnosov. »Vsak narod o razorožitvi mora biti realističen in mora vsebovati ukrepe za ublaževanje napetosti, ustvarjanje vzdušja medsebojnega zaupanja in za onemogočanje hladne vojne ter vseh njenih pogubonosnih in nevarnih posledic. Realistični program mora upoštevati tudi odnose med velesilami. Kakršenkoli pa naj bi bil ta program, ne bo uspešen, če ga veselite ne bodo pripravljene uveljaviti in če ne bodo pokazale pripravljenosti, da rešijo mednarodne probleme s miroljubnimi sredstvi.«

Džavad je tudi dejal, da sedanja napetost terja popolno prepoved proizvodnje in uporabe vseh atomskih orodij. Najvažnejši naslednji korak bi bil v tem, da bi uspešno uveljavili re-

solucije OZN o odpravi kolonializma. V zadnjih letih si je začel kolonializem pomagati z novimi oblikami, da bi kljuboval čedalje močnejšemu narodnoosvobodilnemu gibanju v Aziji in Afriki. Posebno Afrika trpi zaradi neokolonizma.

Iraški minister je dejal, da nevarnost vojne torej ni samo v oboroževalnem tekmovalstvu, ampak tudi v politiki, ki hoče ohraniti kolonialni sistem, medtem ko je imperializem še nadalje največji vir vojne.

V zaključku svojega govora je iraški zunanji minister dejal: »Razen našega naroda tudi narodi vsega sveta gledajo danes na to razcvetajočo se mesto, v katerem smo se sestali, in upajo, da bo ta konferenca izpolnila njihova pričakovanja in uspešno dosegla cilj – obvarovati in utrditi mednarodni mir in varnost. Čedalje huje grožnje z najbolj rušilnimi orodji vznemirjajo ljudi na vsem svetu in ni jim ne bo vrnilo njihovega miru bolj, kot če bodo odstranjeni vzroki tega vzdušja stalnega strahu, in bolj kot polna odprava kolonializma, popolna in splošna razorožitev in prepoved atomskih poskusov. Tedaj in samo tedaj bo miroljubna koeksistenca mogoča.«

GOVOR ZUNANJEGA MINISTRA SAUDSKE ARABIJE

Naš cilj: iskanje novih metod

Saudski delegat je izrazil zadovoljstvo, da sedi predseduje predstavnik alžirske vlade – Rasna diskriminacija je eden izmed najhujših načinov zatiranja človeka po človeku – Primer neangažiranih držav naj opogumi druge narode

»Cilj te konference je,« je izjavil predstavnik Saudske Arabije princ Ibrahim Suveil v svojem govoru, »najti nove metode za rešitev mednarodnih problemov, tako, kakor svet pričakuje. Pridružil se je zadovoljstvu udeležencev konference, da sedi predseduje predstavnik Alžirije in je dejal, da Saudska Arabija zaupa v iskrenost ciljev, ki jih imajo pred seboj udeleženci konference.«

Saudska Arabija sodeluje na tej konferenci, ker ne moremo upa, da bo eden prvih rezultatov konference zatiranje jasnih smeri v napotih za aktiviranje sveta in svobode, v katerem ne bo zavisti.

Želje po večjem nadzoru in oblasti so po njegovih besedah glavni vzrok današnjih nesporazumov v svetu.

Zunanji minister Saudske Arabije šejk Suveil je dejal, da sestanek neblokovskih dežel predstavlja pomemben korak pri oblikovanju in krepitevi načela miroljubne koeksistence.

»Upam,« je nadaljeval, »da bo ta sestanek privedel do pozitivnih rezultatov glede sodelovanja na mednarodnem področju za uresničitev težnj narodov pri neodvisnosti in izboljšanju življenjskih pogojev.«

Minister Suveil je omenil tudi vprašanje Palestine in označil dogodek, ki so se tam odigrali, kot tragedijo dvajsetega stoletja. Svetu je naslovil poziv, naj pomaga beguncem iz Palestine, ki so jih, kakor je dejal, imperialisti obsodili na propast.

Ko je govoril o problemu Alžirije, je dejal, da je kri, ki se preliva tamkaj, najjasnejši dokaz trpljenja alžirskega ljudstva. »Alžirski narod,« je dejal Suveil, »ima pravico do svobodnega življenja. Poslušati moramo resnico, ki je napisana s krvjo herojev.«

Zunanji minister Saudske Arabije je navedel primere Omama, Bizerte in Angole ter izrazil prepričanje, da bodo ti problemi pritegnili pozornost konference. Dejal je, da se Oman bori za svobodo in proti tuji nadoblasti. Te borbe ne bo nihče mogel »zaustaviti. Po besedah princa Suveila je Bizerza dokaz samovoljne nad svobodnimi narodi. Angolske dogodke, pa je dejal, da svetovna javnost spremlja z veliko žalostjo.

Suveil je poudaril, da je svetovna javnost zainteresirana na razorožitvi in dan-

janju gospodarske pomoči nerazvitim.

Rasna diskriminacija pa je po njegovih besedah eden najhujših načinov zatiranja človeka po človeku. Suveil je nato poudaril, da

je treba okrepite napore, da

bi Organizacija Združenih narodov lahko ohranila mir in varnost.

»Primer neangažiranih dežel,« je zaključil Suveil, »je opogumi tudi druge narode, da se zbirajo okrog načel nepovezanosti in i narodov upajo, da jih bo konferenca neblokovskih dežel zaščitila pred aspiracijami drugih držav.«

Nepalski kralj Mahendra Bir Bikram Šah Deva je obrazložil osnovna stališča svoje države glede najvažnejših mednarodnih problemov. Odločno se je zavzel za mir.

Poudaril je, da je mir mogoč samo, če bo v celoti uveljavljeno načelo neangažiranja v zadevah drugih držav. Izrekel je priznanje OZN kot čuvarja svobode majhnih narodov. Pripomnil pa je, da sedanja struktura OZN ne ustreza sedanjemu položaju. Treba je zagotoviti pravilnejše zastopstvo držav v sekretariatu OZN. Kralj Mahendra je tudi dejal, da morata razorožitveno vprašanje urediti predvsem obe velesili. Ostro je obsodil kolonializem in poudaril, da se je treba zoper njega boriti do kraja.

Ko je govoril o problemu Alžirije, je dejal, da je kri, ki se preliva tamkaj, najjasnejši dokaz trpljenja alžirskega ljudstva. »Alžirski narod,« je dejal Suveil, »ima pravico do svobodnega življenja. Poslušati moramo resnico, ki je napisana s krvjo herojev.«

Zunanji minister Saudske Arabije je navedel primere Omama, Bizerte in Angole ter izrazil prepričanje, da bodo ti problemi pritegnili pozornost konference. Dejal je, da se Oman bori za svobodo in proti tuji nadoblasti. Te borbe ne bo nihče mogel »zaustaviti. Po besedah princa Suveila je Bizerza dokaz samovoljne nad svobodnimi narodi. Angolske dogodke, pa je dejal, da svetovna javnost spremlja z veliko žalostjo.

Suveil je poudaril, da je svetovna javnost zainteresirana na razorožitvi in dan-

je začetku svojega govora izrazil priznanje jugoslovanski vladi in ljudstvu za tople gostoljubje, ki ga je deležen v tej državi. »Prave za našo nastanitev in delo so tako popolne – celo do najmanjše malenkosti – da to priča ne samo o zainteresiranosti oblasti, ampak tudi o njihovi iskrenosti.« V imenu nepalskega ljudstva je kralj Mahendra sporočil iskrene pozdrave predsedniku Titu, vladi in narodom Jugoslavije.

Ko je potem govoril o mednarodnih problemih, je dejal, da poteka konferenca neblokovskih držav v senci krize zaradi Berlina

in Nemčije. Ta problem je zelo zapleten. Ena stvar pa je jasna – sedanjí sporazumi ne zadovoljujejo nobene strani. Toda vsak poskus, da bi status quo spremenili na drug način kot s pogajanja, je skrajno slab. »Predlagamo, da vse zainteresirane strani v berlinskem in nemškem vprašanju delujejo v svojih akcijah tako, da pripomorejo k temu, da bi prišli do sporazuma.«

Kralj Mahendra je potem govoril o dinamičnem razvoju Evrope, v zadnjih štirih, petih stoletjih in o kolonizaciji Azije. Pripomnil je, da so po dolgem in ostrem protikolonialnem boju v Aziji danes skoraj vse dežele postale neodvisne, razen Goe in Zahodnega Irana. Uspeh protikolonialnega gibanja v Afriki je zelo spodbudil tudi boje afriških narodov za neodvisnost.

Nepalski kralj je potem govoril o drugih oblikah kolonializma – francoskega v Alžiriji, portugalskega v

Angoli in Mozambiku, belgijskega v Kongu.

Nedavni dogodki v Bizerti govorijo o tem, da kolonializem težko umira in da se je treba čvrsto boriti, da bi odpravili tudi najmanjše ostanke kolonializma. Kralj Mahendra je pripomnil, da neokolonializem težko po gospodarski nadvladi nad bivšimi kolonijami. Nepal je pogosto poudarjal, da je proti vsem oblikam nadvlade katerekoli dežele nad drugo.

Potem je nepalski suveren spregovoril o razorožitvenem vprašanju. Poudaril je, da je oboroževalno tekmovalstvo temeljni vir nevarnosti.

Poglaviti vzrok napetosti med državami, je rekel kralj Mahendra, ni v ideologiji, ampak v različnem gospodarskem položaju držav. Pravo zdravilo za to pa ni oboroževanje, ampak gospodarski razvoj.

V zvezi s prepovedjo atomskih poskusov je nepalski kralj dejal: »Konferenca mora jasno poudariti, da so izvenblokovske države enotne v tem, da je treba popolnoma prepovedati atomske poskuse.«

»Vzlic dolgotrajni debati o vprašanju, ali razorožitev pred kontrolo ali kontrolo pred razorožitvijo, go-

V OZN soglašajo s Titom

Govor predsednika Tita je vzbudil veliko pozornost na sedežu Združenih narodov, kjer so ugodno sprejeli njegovo stališče o najvažnejših mednarodnih problemih

NEW YORK, 2. sept. (Tanjug). Na sedežu Združenih narodov so zbudila zelo veliko pozornost mnoga stališča in ocene, ki jih je podal predsednik Tito v svojem večeršnjem govoru na beograjski konferenci.

Stevilni šefi delegacij in politični opazovalci na sedežu ZN so pozdravili besede predsednika Tita, da je treba predvsem v okviru mednarodne organizacije iskati poti za rešitev iz sedanjega mednarodnega položaja. Veliko pozornosti so zbudila stališča predsednika Tita, da morajo nevezane dežele še učinkoviteje sodelovati pri reševanju mednarodnih problemov, zlasti tistih, ki so neposrednega življenjskega pomena za razvoj tako njih samih kakor vsega sveta.

Mnogi politični opazovalci podpirajo oceno predsednika Tita, da so razdelitev sveta, ustanavljanje blokov in poskusi, reševanja svetovnih problemov s silo, pokazali, da na ta način ni mogoče urediti mednarodnih vprašanj.

Na velik odmev so naletele besede jugoslovanskega predsednika o nujnem »iskanju novih poti za razumevanje in za konstruktivno sodelovanje z uporabo miro-

ljubnih sredstev in metod. Prav tako ugodno so sprejeli tudi Titove besede, da so Združeni narodi najprimernejša pot za reševanje problemov.

Predstavnik nevezanih dežel še posebej podpirajo mnenje predsednika Jugoslavije, da morajo nevezane dežele pomagati vesilam pri realističnem obravnavanju in oblikovanju rešitev blstvenih mednarodnih problemov. Dalje poudarjajo, da ima predsednik Tito na vsej črti prav, ko izjavlja, da bodo udeleženci beograjske konference sprejeli sklepe, ki bodo koristni ne le za

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

Princa Soveila so v parku pozdravili Beograjčani in odred mladih tabornikov. Na prostoru, kjer so zasajene platane, – simbol mednarodnega prijateljstva in boja za mir – so bile na visokih jamborih izobešene zastave vseh držav udeležencev konference. Šefi saudske delegacije je simbolno vrgel nekaj lopat zemlje okrog mladega drevesa, ki bo prihodnje rodove spominjalo na zgodovinski septembrski dogodek

njihove dežele, temveč za svetovni mir in za vse človeštvo. Posebej omenjajo besede predsednika Tita, da je beograjska konferenca najprimernejši forum izven Združenih narodov, v katerem lahko nevezane dežele razložijo svoja stališča o mednarodnih odnosih, kakršni bi morali biti, in kako bi bilo treba z miroljubnimi sredstvi reševati osnovne mednarodne probleme.

Koktajl za radijske novinarje

Beograd, 2. sept. (Tanjug). Glavni urednik Radia Beograda Slobodan Bošić je priredil nocoj koktajl za novinarje radijskih postaj, ki spremljajo delo beograjske konference. Na sprejemu v prostorih radijske postaje Beograd je bilo veliko novinarjev tujih in domačih radijskih postaj.

Beograd, 3. sept. (Tanjug). Princ Ibrahim Soveil, šef delegacije Saudske Arabije na konferenci šefov držav in vlad neblokovskih dežel je danes zasidil prvo platano v Parku miru in prijateljstva, ki

SPREMEMBA USTAVNEGA REDA V BRAZILIJU

„Prikrit državni udar“

Bivši predsednik Kubitschek je dejal, da je sprememba, ki jo je sprejel kongres, rezultat nesprejemljivega pritiska generalov — Goulart bo dimes zaprisel pred kongresom

BRASILIA, 3. sept. (Reuters). V glavnem brazilskem mestu Brasiliu bo jutri na skupni seji obeh domov Kongresa ustoličen Joao Goulart za novega brazilskega predsednika. Pričakujejo, da bo Goulart prispel jutri z letalom iz Ponta Alegre v Brasiliu.

Za predstavniškim domom je sinoči tudi senat izglasoval uvedbo parlamentarnega sistema z Goulartom kot prvim predsednikom. Senat je po dveh glasovanjih sprejel (57 glasov) za in 5 proti ter 48 za in 6 proti) ustavni amandma o ukinitvi klasičnega predsedniškega sistema in uvedbi sistema vlade, ki je za svoje delo odgovorna parlamentu. Po novem sistemu bo prvi predsednik republike Goulart, ki ne bo imel odločilnega vpliva na politiko nove vlade.

AFP poroča, da obsega ustavni amandma 27 členov, ki med drugim določajo, da bo podpredsednik (ki je bil izvoljen 3. oktobra 1960) opravljal dolžnost predsednika republike do 31. januarja 1966.

Novi predsednik bo na seji, ko bo sprejel dolžnost predsednika, objavil ime novega premiera in sestavo nove vlade.

Grozilna pisma

Rim, 3. sept. (AP) Pet predstavnikov prebivalstva avstrijske narodne manjšine v posebni komisiji za proučevanje problema južne Tirolske komisije je nedavno ustanovila italijanska vlada — je prejelo anonimna pisma, ki jih opozarjajo, naj ne sodelujejo v tej komisiji.

Kakor se je izvedelo iz obveščenih krogov, pravijo pisma, da so „tisti, ki imajo stike z Rimom, izdajalci južne Tirolske. Sodelovanje južnih Tirolcev pri delu komisije, ki so jo ustanovili Italijani, nas bo ponovno sililo k uporabi, ki bo hujski od prejšnjih“. Pisma so podpisana z besedo „plebsit“.

JUGOSLAVIJA NA DUNAJSKEM VELESEJMU

Dunaj, 3. sept. (Tanjug). Na Dunaju so danes odprli mednarodni sejem, na katerem sodelujejo razstavljatelji iz 21 dežel, med drugimi tudi jugoslovanski. Predsednik avstrijske republike dr. Schürf se je v otvoritveni besedi zavezal za širšo in svobodno izmenjavo med vsemi deželami brez umetnih omejitev in gospodarskega pritiska.

Na kolektivni jugoslovanski razstavi, ki so jo odprli v Paviljonu narodov, je 73 podjetij pokazalo nove modele delovnih strojev, električnih aparatov, izvozne proizvode živilske industrije, usnjene galanterije in drugih panog. Posebne razstave ponazarjajo razvoj in možnosti jugoslovanskega turizma in jugoslovanskih pristanikov, ki so čedalje večja pomena za avstrijski pomorski tranzit.

Bogati umetniški sadovi

Zaključek letošnjega mednarodnega simpozija kiparjev

Portorož, 3. sept. Samizel, za katero sta se z vsem srcem in vnuem zavzemala in trudila dva naša kiparja, pred nedavnim tako nepričakovano preminil Jakob Savinšek in Janez Lenassi, je po treh mesecih obrodila v Kostanjevici in Portorožu. V dveh galerijah skulptur in plastik na prostem stoji zdaj umetnine, ki so jih v pogostih polnopolnih sobodnih ustvarjanja izoblikovali kiparji iz 12 evropskih, azijskih in ameriških dežel. Tu bodo te skulpture in plastike leta in leta pričale o umetnosti, ki ni vključena v ras-

PROMETNE IN DRUGE NESREČE

AVTO V OTROKA. Ljubljana, 3. sept. Včeraj ob 12.15 je prišlo do prometne nesreče na prehodu za pešce na križišču Prešernove ceste in Puharjeve ulice. Od Delavskega doma je prišel avtomobil avto, ki ga je upravljal galetan Zonta. Isti hip je po prehodu za pešce stekel čez cesto Janez Kržič. Osebi avto ga je zadel z zadnjim delom, tako da je obležal na cesti. Otroku se je hudo poškodoval glava in so ga takoj prepeleli v bolnišnico.

KOLESEAR. IZSLIJEVAL PREDNOST. Ljubljana, 3. sept. Včeraj ob 19.25 je prišlo do prometne nesreče na križišču Titove ceste. Samovec in Toppinske ulice. Voznik motornega kolesa Anzor Kokali, se je pripeljal po Titovi cesti v smeri proti mestu. Iz neprednostne Samovec ulice pa je pripeljal kolesar Milenko Gočpar in mu zapel pot. Prišlo je do trčenja, pri čemer sta se oba hujše poškodovala in so ju prepeleli v ljubljansko bolnišnico.

PRITISNIL NA PLIN IN IZGUBIL OBLAST. KRANJ, 3. sept. Na odseku ceste I. reda Podbrezje-Potava je včeraj ob 12.45 prišlo do nenavadne prometne nesreče. Voznik osebnega avtomobila Zavrnik dr. Fran je zaradi pred seboj počasi vozečega tovornjaka ustavil in nekaj časa počakal. Nato je hitro pritisnil na plin in v hipu izgubil oblast nad vozom. S prednjimi kolesi je zadel v obcestni smernik, nakar ga je zaneslo v skalo. Pri nesreči se je hujše poškodovala žena Franca Zavrnik ter so jo takoj prepeleli v tesniško bolnišnico.

ZARADI VINJENOSTI. MARIBOR, 3. sept. Na cesti IV. reda v vasi Zabajk pri Ptuj-

neira, da se je bivši predsednik Kubitschek, ki ga imajo sicer za enega izmed kandidatov za novega brazilskega premiera, izrekel proti uvedbi parlamentarnega sistema. Kubitschek je

NOVA SOVJETSKA NOTA O BERLINU

Zračni koridor ni mednarodno zakonjen

V sovjetski noti trem zahodnim silam je rečeno, da ni nobenih sklepov o nenadzorovanem letalskem prometu z Berlinom — Berlin bo po sklenitvi mirovne pogodbe svobodno mesto

MOSKVA, 3. sept. (TASS). Včeraj so v Moskvi izročili veleposlanstvu ZDA, Velike Britanije in Francije odgovor sovjetske vlade na note zahodnih držav z dne 26. avgusta, v katerih so zahodne države poudarile, da bodo imele za agresivno dejanje vsak poskus, onemogočiti Zahodu letalski promet z Berlinom.

V sovjetski noti je rečeno, da ni nobenih sklepov štirih okupacijskih držav o nenadzorovanem trgovinskem letalskem prometu z Berlinom ali o transportu Nemcev, ki niso v službi okupacijskih oblasti treh zahodnih držav. Zahodni Berlin je postal oporišče za diverzantsko, spekulantsko, vohunsko in drugo rovarjenje proti Nemski demokrati-

Nezaželeno prepeljavanje

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPIŠNIKA)

Berlin, 3. sept. V vzhodnem Berlinu si skrbno zapomni vsakega bonnskega politika, ki pride v zavezniški letalov v zahodni Berlin (v zadnjih dneh predsednik republike Lüb-

ke, šef parlamentarne frakcije krščanskih demokratov Krone, minister za promet Seeborn in drugi). Izleti te vrste iz Bonna v Berlin naj bi med drugim poudarili, da ta del mesta pripada K Zvezni republiki Nemčiji. V vzhodnem Berlinu pa pripisujejo tem izletnikom diverzantske namere. Nasploh so ti obiski v Berlinu del živčne vojne, ki se ne leže: celo obisk sicer zelo simpatičnega in skromnega sovjetskega astronavta Tivolija v vzhodnem Berlinu in Nemški demokratični republiki.

Značilno pa je, da vzhodni Berlin ne zamudi nobene priložnosti, da opozori javnost in zaveznike na to, kaj misli o prepeljavanju bonnskih politikov v letali: da je

Japonska resolucija za Generalno skupščino

Tokio, 3. sept. (AFP). Japonski zunanji minister Kojima je danes izjavil, da bo Japonska predložila na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine ZN resolucijo, v kateri bo zahtevala opustitev jadrskih poskusov. Dejal je, da bo zahteval od Generalne skupščine, naj sprejme sklep o postopnem razoroževanju, kar je po njegovem mnenju realnejša rešitev kot pa predlogi za takojšnjo razorožitev.

včeraj v parlamentu izjavil, da ne bo glasoval za ustavni amandma. Kakor je rekel, je ustavna sprememba rezultat nesprejemljivega pritiska, amandma pa »prikrit državni udar« in poskus, da bi se vojaška opozicija sprijaznila z Goulartom kot naslednikom predsednika po Quadrosovem odstopu.

bonnskih zakonov na zahodni Berlin. Po sklenitvi mirovne pogodbe bo imel zahodni Berlin kot svobodno mesto pravico do diplomatskih, gospodarskih in kulturnih stikov s katerokoli državo. Ta pravica, pravi sovjetska vlada, bo sionela na sporazumu z vladiami držav, preko omejila katerih bodo potekale zveze z zahodnim Berlinom.

Pust (Slovian) pod košem Maribora Foto: Zaplatil

PETNAJSTO PRVENSTVO SLOVENIJE V BOKSU

Več uspehov za bolj izkušene

LJUBLJANA, 3. sept. — V soboto zvečer se je v dvoran Doma sindikatov na Miklošičevi cesti pričelo XV. prvenstvo Slovenije v boksu — v nedeljo dopoldne pa se bodo zaključile borbe. Prvenstva se je udeležilo 32 tekmovalcev iz vseh štirih klubov: ZTAJ Maribor je nastopil s 14, Odrad s 18, ZTAJ Ljubljana s 9 in Proleterec iz Zagorja z enim boksarjem. Ker so udeleženci iz Trbovelj zamudili tehtanje, po pravilih in odločitvi tekmovalne komisije niso smeli nastopiti in se boriti za naslove republikanskih prvakov.

Tekmovalci v mušji kategoriji Rožman iz Maribora ni imel nasprotnika, zato je brez borbe osvojil naslov republiškega prvaka. S soje tekmovalci in gledalci, tako da se je tekmovalstvo končalo brez prizob. Gledalci so obkral napolnili dvorano in v vseskoji bodili nastopajočce, zato je bilo tekmovalstvo živahno, vendar kvaliteta boksa ni presegla povprečne ravni. O tem so si bili enotni funkcionarji, sodniki, kakor tudi ostali poznavalci boksarskega športa.

Za sobotne polfinalne borbe je bilo očitno dvoje: velika premoč izkušenejših borcev v srečanju z mlajšimi sicer zelo borbolenimi boksarji. V srednji kategoriji je Drogenek že v prvem kolu dvakrat spravil na tla Kovalca (O), nakar je le-ta uvidel, da ima premalo moči, da bi zadržal do konca. V isti kategoriji se je moral Bitenc (Lj) akcorno pokriti, da je po točkah z 2:1 premagal Kraljica (O). V polteški kategoriji je Plut (Lj) zaradi neizkušenosti kmalu prišilil klj predaj Fabianja (O), ki pa je kljub temu pokazal, da se bo sčasoma razvil v dobrega borca, posebno ker je se zelo mlad in borboren. Leskovar (M) ni imel nasprotnika in se je prav tako brez borbe uvrstil v finale.

V finalu so bila vsa srečanja zelo borbena. Leskovar (M) je brez težav premagal Pluta (Lj) v polteški. Vojnovič pa Čaletu v teški. Drogenek je dobil srečanje proti Bitencu brez borbe, ker se le-ta ni pojavil v ringu. Večjo izkušnost št. 8 je kazala Zurnman v borbi s

XI. KOLO V ZVEZNI KOŠARKARSKI LIGI

Dober met sredi Karlovca

Zaporedje v lestvici je po tem kolu nespremenjeno: Olympia, Partizan, Lokomotiva, Beograd, Zadar

Enajstih so morali lotos na igrišča po točke svezni košarkarski ligi. V štirih tekмах so bili dosegli več ali manj pričakovani rezultati, prav poseben uspeh pa se je nameljal igralcem ljubljanske Olympia, ki so po štirih letih sredi Karlovca pobrali ves izkupilec. S to zmago so si ponovno priljubili usodno izgubljeni točki — na poraz v Banu so pravzaprav računali še pred začetkom tekmovalstva — ki so jim odšli po vodi pretekle seboto v tekmi z Zadrom. Vrstni red desetorice najboljših se po tem zavrtljaju ni spremenil prav v ničemer; v vodstvu je slej ko prej Olympia s dvema točkama prednosti pred Partizanom in Lokomotivo, štiri točke na boljem pa je od Beograda in Zadra.

OLYMPIA : ZELJEZNIKAR 54:50

KARLOVAC, 3. septembra. V prvenstveni tekmi svezne košarkarske lige je Olympia iz Ljubljane sinpli premagala domačega Zeljeznikarja 54:50 (30:24). Tekma je bila izredno zanimiva, sodila pa sta prav dobro mednarodna sodnika iz Beograda Stefanović in Petrović. OLYMPIA: Kandus 4, Lokar 4, Kapej 5, Danec 14, Logar 10, Müller 2, Jelnicar 10, Vrhovec 5. ZELJEZNIKAR: Stojković 4, Kolaković 2, Križan 12, Jelčić 7, Zaborski 7, Ledić 6, Kiseljak 11, Kasum 7.

Po nepričakovanem porazu Olympia na domačem igrišču je bil prvi tekmovalski kolu v odlični igri in tesni igri Karlovčanov v igri z Lokomotivo v Zagrebu, je le malo malo računati z uspehom ljubljanskih študentov na tej tekmi na Sancu. Menda je kar res, da je igralce Olympia precej prizadel poraz v

Tivoliju, saj so ta večer igrali kakoli preprojeni.

Ljubljanci so tokrat nastopili s tole prvo petorko: Danec, Kandus, Lokar, Jelnicar in Logar, ki so že od prve minute igre dalje igrali z vsemi silami. Očitno so domači igralci precej občutili ta pritisk, tako da nikakor niso mogli uveljaviti prednosti domačega igrišča. Rezultat se je gibal zdej kakšno točko v korist enih zdej v korist drugih. Sedem minut po začetku je bilo na primer 8:3, minuto pozneje 14:14, nato pa so Ljubljanci v treh zaporednih napadih dosegli rahlo prednost, ki pa je potem niso več oddali do konca tekme. V 16. minuti igre je prišlo do

LESTVICA		
Olympia	11 9	2 350:333 18 137
Partizan	11 8	3 309:313 16 98
Lokomotiva	11 4	3 347:259 16 28
Beograd	11 7	4 285:242 14 143
Zadar	11 7	4 239:242 14 57
C. zvezda	11 6	5 237:266 12 3
Zeljznikar	11 4	7 209:257 8 3
Radnički	11 4	7 238:211 8 3
Sloboda	11 1	10 220:237 2 137
Dinamo	11 1	10 222:290 2 139

manjšega incidenta, ki pa sta ga hitro in energično zgladila sodnika. Igralec Zeljeznikarja Kolaković je bil v borbi za žogo pod košem preveč »boreben« in je odinrl Müllerja z roko, le-ta pa mu je vrnil »milo za drago«.

Sodnika sta oba poslala v siščilnico. V nadaljevanju igre so najprej domači nekaj zmanjšali razliko, takoj nato pa je Jelnicar z dvema zaporednima streloma izboljšal razliko na 7 točk. V 8. minuti je bil rezultat 38:31, sedem minut pozneje pa 44:34, kar je bila tudi največja prednost Ljubljancov. V zadnjih petih minutah igre so se Karlovčani zadržali k »prelazu«, vendar so gostje znali obdržati s trugostje znani priborjen prednost. Končni rezultat tekme 54:50 je postavil z lepim strelom od daleč Ledić.

Tekma je bila razburljiva in živčna. Kljub temu pa je beogradska sodniška dvojica

nalogo opravila odlično. Tekma je bila sodba ne samo zmagovalcev in delegata, temveč tudi domačinov.

Po končani tekmi so igralci odšli v precej oddaljene siščilnice. Na tej poti je od nekod velika kama zadel v glavo najboljšega igralca Olympia Jelnicarja, ki ga je v trenutku obšla kri in so ga morali prepeleli v bolnišnico, da mu je dedni zdravnik zabil rano. Očitno zadržek se je zbral večja skupina mladenčev — starih od 15 do 20 let — ki so se pozneje govorili ljubljanske Sela, ko je skupina mladenčev nastopila odločno, se je skupina razšla, okoli avtomobilov, s katerimi se je pripeljala ljubljanska, pa je vse od oddala stala močna straža pripadnikov LM in vojaške policije. Z igralci Olympia se se do Zagreba odpravljali tudi oboja sodnika in delegat.

Komunisti tako početje po igri tekme, ki je navdušila vse — ne glede na končni izid, je skupina nepridipravov povzročila zaključek predstave, hudo poškodovala dejavnike in verjetno naprtila tudi Zeljeznikarju neprijetne posledice.

Lokomotiva : Radnički 69:63 (26:24)

BEograd, 3. sept. V prvenstveni tekmi svezne košarkarske lige je Lokomotiva po neizkušeni v medij igri šele v zadnjih minutah premagala domačega Radnički 69:63 (30:24). Pred obojima 500 gledalci sta dobro sodila brata Kavčiča iz Ljubljane. Najboljši igralci na terenu so bili Petričević in Lalić pri čemih ter Durić in Ražanjavić pri Radničkem.

REPUBLIŠKA LIGA

Branik : Svoboda 55:52 (20:25) 87:26 (40:10) Jesenice — Slovan 91:39 (37:28)

H-S liga Slovan : Maribor 67:65 (29:27)

PRVENSTVO INVALIDOV V PLAVANJU 56 tekmovalcev

CELJE, 3. sept. Danes so se zbrali v Ljudskem kopališču invalidi in se pomerili za republiške naslove v plavanju. Nastopilo je 56 tekmovalcev vseh 8 stopenj invalidnosti iz Maribora, Celja, Kranja, in Ljubljane, pogrešali so pa plavalce iz Kopra. Pomerili so se na 50 m prosti in v štafeti 4 x 50 m, 2 x 30 m prosti.

Rezultati: 1. stopnja: Tome (Lj) 33.3, Il.: Miljančič (Mrb.) 1:39.2, III.: Vili (Celj) 52.7, IV.: Bevc (Kr.) 40.3, V.: Keber (Celj) 51.9, VI.: Trbovc (Celj) 30.4, 7 x 50 m: Celje 43.6, 4 x 30 m: Celje 2:24.6; waterpolo: Kranj : Maribor 4:2, Celje : Kranj : Ljubljana 5:2.

BRANIK : RADAR 100:17 (48:6)

MARIBOR, 3. sept. Igralke Branika so v visokim rezultatom porazile trboveljskega Rudarja 100:17 (48:6). Tudi žilava obramba gostov ni mogla zavestiti razpoložljivih domačink, ki so dosegle stotico tudi brez presredne. Najuspešnejša sta bili Povšetova (35) ter Gorupova (25), pri Rudarju pa Smolčič.

ILIRIJA-JESENICE 65:53 (36:31) JESENICE, 3. sept. — Košarkarji ljubljanske Ilirije so v prvenstveni tekmi premagali Jesenice 65:53 (36:31).

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tivoli : Sočnanj 74:46 (31:9) Medvedce — Proleterec 60:63 (24:29) ZENSKA Olympia — Ljubljana

ILIRIJA : JESENICE 65:53 (36:31) REPUBLIŠKA LIGA MOSKI

Tretja prvenstvena nedelja za Slovenskega liguša

Težak tovor iz Tuzle

Maribor : Sloboda 4:0 (1:0)

Tuzla, 3. sept. — V prvi prvenstveni nogometni tekmi na tujem igrišču je moštvo Maribora prepuščilo obe točki nasprotniku. Sloboda je zmagala 4:0 (1:0). — Pred približno 5000 gledalci je sodil sodnik Bajic iz Beograda. Gole pa dali Ačemovič, Šijacki, Podvaleb in Ivoš.

Maribor je nastopil v tej le postavi: Eferl, Donko, Tolič, Canjek, Krejač, Kek.

NOVO NA TUJEM

LONDON. — Na tekмах drugim kolu igrali: Birmingham : Leicester 1:5, Blackburn : Wolverhampton 2:1, Blackpool : Manchester United 2:3, Bolton : Arsenal 2:1, Chelsea : Fulham 0:2, Everton : Sheffield Wednesday 0:4, Manchester City : Burnley 1:3, Sheffield United : Aston Villa 1:1, Tottenham : Cardiff 3:2, West Bromwich : Ipswich 1:3, Westham : Nottingham 3:2. — Na tabeli vodi Sheffield Wednesday z 8 točkami pred Manchester Cityjem z enakim izkupitkom.

I. LIGA

Novi Sad — NOVI SAD : PARTIZAN 0:0

Reka — RIEKA : SARAJEVO 0:0

Banja Luka — BORAC : VELEŽ 1:1 (1:1)

Skopje — VARDAR : VOJVODINA 2:4 (1:1)

Beograd — CRVENA ZVEZDA : HAJDUK 3:0 (2:0)

Beograd — BEOGRAD : DINAMO 1:0 (0:0)

LESTVICA

Partizan	3	2	0	4:1	5
Beograd	3	2	0	8:3	4
C. Zvezda	3	2	0	8:3	4
Borac	3	1	2	4:2	4
Rijeka	3	1	2	2:1	4
Vojvodina	3	1	1	5:4	3
Sarajevo	3	1	1	6:7	3
Novi Sad	3	1	1	4:7	3
Dinamo	3	0	2	3:3	2
Velež	3	0	2	4:5	2
Hajduk	3	0	2	3:7	1
Vardar	3	0	2	5:12	1

II. LIGA (ZAHOD)

Split — SPLIT : PROLETER 1:1 (0:1)

Tuzla — SLOBODA : MARIBOR 4:0 (1:0)

Karlovac — KARLOVAC : BOROVO 2:0 (1:0)

Sarajevo — ŽELJEZNIČAR : ČELIK 3:0 (2:0)

Zagreb — LOKOMOTIVA : VARTEKS 2:1 (0:0)

Zagreb — TREŠNJEVKA : SIBENIK 10:0 (4:0)

LESTVICA

Sloboda	3	3	0	8:1	6
Trešnjevka	3	2	0	13:9	5
Zeljeznik	3	2	0	1:1	4
Split	3	1	2	6:4	4
Karlovac	3	2	0	1:4	4
Proleter	3	1	1	5:4	3
Maribor	3	1	1	1:4	3
Čelik	3	1	0	3:7	2
Lokomotiva	3	0	2	4:8	2
Sibenik	3	0	2	2:13	2
Varteks	3	0	2	1:7	1
Borovo	3	0	3	2:8	0

II. LIGA (VZHOD)

Šabac — MACVA : RUDAR 2:0 (0:0)

Sombor — RADNIČKI : SUTJESKA 2:1 (2:0)

Subotica — SPARTAK : RADNIČKI (N) 6:3 (3:1)

Kragujevac — RADNIČKI : PROLETER (Z) 4:3 (2:1)

S. Mitrovica — SREM : PRIŠTINA 3:1 (1:0)

Titograd — BUDUČNOST : RADNIČKI (Bgd) 2:1 (1:1)

SLOVENSKE CONSKA LIGA

Kranj — TRIGLAV : RUDAR 1:3 (0:1)

Celje — CELJE : ILIRIJA 6:4 (3:2)

Ljubljana — KLADIVAR : LJUBLJANA 3:1 (0:0)

Ljubljana — SLOVAN : ODRED-KRIM 4:0 (4:0)

Ljubljana — TRIGLAV : GORICA 2:0 (2:0)

Maribor — SOBOTA : KOVINAR 3:1 (1:1)

NA CESTNI DIRKI AMATERJEV ZA SVETOVNO PRVENSTVO V ŠVICI

Trije Francozi — pred vsemi

Progo so prevzeli samo trije Jugoslovani, med katerimi je bil najboljši (48.) Šebenik

Bern, 3. sept. (Od našega posebnega dopisnika). — Včeraj je bila cestna dirka za svetovno prvenstvo amaterjev. Sodelovalo je 128 vozačev iz 32 držav, med njimi tudi naši reprezentanti Levačič, Valič, Zirovnik, Šebenik in Boltežar. Udeleženci so morali prevoziti 14 krogov (1 krog 13 km) ali okrog 192 km v celoti z višinsko razliko nad 200 m. Prav to progo so danes prevozili tudi profesionalci. Večina udeležencev sodi, da je težka in zahtevna, edino trije profesionalni aspi, Van Steenberg in Bahamontes so nasprotnega mnenja, češ da kakor nalašč ustreza ravninskim vozačem.

V prvi polovici poti so bili naši vozači v vodilni skupini razen Valiča, ki je imel v 10. krogu kvar na zadnjem kolesu in je kmalu nato tudi odstopil. V osmem krogu pa se je moral zaradi pretrganosti posloviti tudi Levačič. Dirko so nadaljevali potem samo Šebenik, Zirovnik in Boltežar, Šebenik se je zadrževal v veliki skupini, iz katere je pobegnila trojica, med njimi tudi zmagovalec Francoz Jourdan. Na poslednjih kilometrih se je položaj spet spremenil, kajti iz te skupine, v kateri sta bila Šebenik in Zirovnik, je ušla skupina 15 vozačev.

Za zmagovalec sta pripela na cilj še dva Francoza, letošnji leader amaterskega Toura Italijan De Rosa, ki je bil četrti z več ko minoto zaostanka. Uradni plasman naših pa je tale: 48. Šebenik (5:37 min. za zmagovalec), 49. Zirovnik (5:35), 68. Boltežar (5:52).

Zmagovalec 19-letnega kmečkega delavca Jourdana ocenjuje strokovnjaki kot pravo senzacijo. Tega uspeha ne prepuščajo sreči, temveč samo izredni kondiciji, s katero se je izkazal na tej težki progi v Bremgartenu. Zmagoslavje Francozov je tem večje, če upoštevamo med drugim, da je laniški svetovni prvak Eckstein (Vzh. Nemčija) zavzel šele 14. mesto in je zaostal za zmagovalec kar 1 minuto in 28 sekund, medtem ko je bil

njegov rojak Schur šele 23. Največje presenečenje pomeni zelo slab plasman zmagovalca letošnje dirke Praga — Berlin — Varšava — Melbourn (SZ), ki je prišel šele na 56. mesto.

Ob razglasitvi zmagovalec ne igrajo državnih himen niti ne dvigajo zastav, ker bi po sodbi organizatorjev v nasprotnem primeru lahko nekateri iz zaključne slovesnosti izrabljali v propagandne namene. Na mednarodnem kongresu (UCI) sta zastopnika CSSR in SZ zahtevala pojasnila, obenem pa odločno protestirala proti tej prepovedi, vendar ni nič zagledalo.

V kolestarskih krogih se mnogo govori o neuspehu Italijanov in o trenju med zvezo in bivšim zveznim kapetanom Costom. Spor se je tako zapletel, da ga bo moral reševati sam italijanski minister za šport in turizem. Za afero so zvedeli tudi Rusi, ki so brž stopili v stik s tem znanim italijanskim strokovnjakom in ga hoteli angažirati zase, toda Costa se še ni odločil.

Dusan Kečič

dobrega vratarja Eferla. Razen Eferla se je v mariborskem moštvo odlikoval Blaznik, ki je po taktični trenerjevi zamisli uspešno pomagal krotiti nevarnega Ivoša. Te pohvale veljajo

ZADNJI NASLOVI ZA MLAJŠE IN STAREJŠE MLADINCE (KE)

PET NOVIH DRŽAVNIH REKORDOV

V soboto in včeraj so se v Celju, Svetozarev in Sarajevu spoprijeli za naslove državnih prvakov tudi mlajši in starejši mladinci in mlajše ter starejše mladince. V Celju in Svetozarevu so bili naslednji rezultati:

PO DOMAČIH KRAJIH

Maribor. — Prijateljski odbojarski tekmi je ekipa Maribora, čeprav se ni v pravi formi, zasluženo premagala Ljubljano 3:1.

Skopje. Pokalni nogometni prvak Jugoslavije Vardar se bo v prvem kolu tekmovalja za pokal evropskih prvakov pomeril s španskim moštvom Atletico Madrid. Termina še nista odredjena, vendar računajo, da bo prva tekma konec tega meseca oziroma v začetku oktobra. Uprava Vardarja bo predlagala Špancem, naj bi bilo prvo srečanje v Skopju.

Beograd. Mladinska nogometna reprezentanca, ki se pripravlja za mednarodno tekmo z Avstrijo na dan 19. novembra v Zagrebu, bo v sredo 6. t. m. v Sarajevu igrala prvo uradno tekmo za treniranje s prvotnim nasprotnikom Sarajeva. Med izbranimi igralci za napadno vrsto je tudi igralec Ljubljane Corn.

Ljubljana. 3. sept. — Na sisenem stadionu je bila polno prvenstvena nogometna tekma, v kateri je celjski Kladivar premagal Ljubljano 3:1 (0:0). Gole so dali Vodeh, Lukac in Sega za goste, častni zadetek za domače pa Majcen. Pred približno 5000 gledalci je sodil Vaneč iz Trbovlj.

KLADIVAR: Bauman, Koren, Cokic, Kokotec, Vesic, Januz, Segar, Perc, Lukac, Hribernik, Vodeh.

LJUBLJANA: Zupančič, Benčič, (Erič), Šostar, Majcen, Skušek, Turkic, Ječ, Lukešič, Džafertović, Valjevec, Gorn. — Ze sam rezultat je pravzaprav presenetljiv, kajti favorizirano moštvo Kladivarja in tudi strokovnjaki so bili prepričani, da bodo neziskoviti mladinci Ljubljane klonili še s hujšim izidom. Dogodki na igrišču zlasti pred odmorom pa so se sukali v prid Siskarjev, ki so igrali na oko zelo lepo in povezano, toda med napadali niso bili nikogar, ki bi znal uspešno zaključiti vsaj katero izmed tolikih uporabnih žog. Hiter tempo je kajpak odražal bolj fimal sapa domaćinom, ki so zato po odmoru precej popustili. Kladivar pa je spričo boljše kondicije dosegel dva gola zapored. Več pomembnega se ni zgodilo. Celjski nogometaši razen vzdržljivosti in hitrosti niso pokazali ničesar in zato je tudi njihova premoč kmalu splahnela, Ljubljana je imela pred koncem spet nekaj pobude, ki jo je napadeno odveljavila z edinim in častnim zadetkom.

Deset golov v Celju

CELJE, 3. sept. V prvem nastopu v slovenski conski ligi je enajsterica Celja prepričljivo odpravila Ljubljano 10:0 (6:4 (3:2)). Strelci so bili: Celje Devčić 3 ter Regnar, Zagar in Belcer, za goste pa Rojina. Pred okoli 1.500 gledalci je sodil Janžeković iz Maribora.

Tekma sama je bila za nizki kvaliteten ravni, kar priča, da moštvi še nista v pravi formi, kljub temu pa je 10 lepih zadetkov zadovoljilo gledalce.

Kranjčani niso vžgali

KRANJ, 3. sept. — V prvenstveni tekmi je trbovski Rudar premagal domače enajsterico 3:1 (1:0). Gole so dali Knaus 3 za Rudarja, za domačine pa Norčič. Pred približno 1.500 gledalci je sodil Dobrič iz Ljubljane.

njegov rojak Schur šele 23. Največje presenečenje pomeni zelo slab plasman zmagovalca letošnje dirke Praga — Berlin — Varšava — Melbourn (SZ), ki je prišel šele na 56. mesto.

Ob razglasitvi zmagovalec ne igrajo državnih himen niti ne dvigajo zastav, ker bi po sodbi organizatorjev v nasprotnem primeru lahko nekateri iz zaključne slovesnosti izrabljali v propagandne namene. Na mednarodnem kongresu (UCI) sta zastopnika CSSR in SZ zahtevala pojasnila, obenem pa odločno protestirala proti tej prepovedi, vendar ni nič zagledalo.

V kolestarskih krogih se mnogo govori o neuspehu Italijanov in o trenju med zvezo in bivšim zveznim kapetanom Costom. Spor se je tako zapletel, da ga bo moral reševati sam italijanski minister za šport in turizem. Za afero so zvedeli tudi Rusi, ki so brž stopili v stik s tem znanim italijanskim strokovnjakom in ga hoteli angažirati zase, toda Costa se še ni odločil.

Dusan Kečič

samo za prvi polčas, po odmoru pa so Mariborčani precej popustili, tako da je Sloboda z boljšim tehničnim znanjem in večjo iznajdljivostjo uspešno preigrala postrževalne goste.

ZADNJI NASLOVI ZA MLAJŠE IN STAREJŠE MLADINCE (KE)

PET NOVIH DRŽAVNIH REKORDOV

V soboto in včeraj so se v Celju, Svetozarev in Sarajevu spoprijeli za naslove državnih prvakov tudi mlajši in starejši mladinci in mlajše ter starejše mladince. V Celju in Svetozarevu so bili naslednji rezultati:

PO DOMAČIH KRAJIH

Maribor. — Prijateljski odbojarski tekmi je ekipa Maribora, čeprav se ni v pravi formi, zasluženo premagala Ljubljano 3:1.

Skopje. Pokalni nogometni prvak Jugoslavije Vardar se bo v prvem kolu tekmovalja za pokal evropskih prvakov pomeril s španskim moštvom Atletico Madrid. Termina še nista odredjena, vendar računajo, da bo prva tekma konec tega meseca oziroma v začetku oktobra. Uprava Vardarja bo predlagala Špancem, naj bi bilo prvo srečanje v Skopju.

Beograd. Mladinska nogometna reprezentanca, ki se pripravlja za mednarodno tekmo z Avstrijo na dan 19. novembra v Zagrebu, bo v sredo 6. t. m. v Sarajevu igrala prvo uradno tekmo za treniranje s prvotnim nasprotnikom Sarajeva. Med izbranimi igralci za napadno vrsto je tudi igralec Ljubljane Corn.

Ljubljana. 3. sept. — Na sisenem stadionu je bila polno prvenstvena nogometna tekma, v kateri je celjski Kladivar premagal Ljubljano 3:1 (0:0). Gole so dali Vodeh, Lukac in Sega za goste, častni zadetek za domače pa Majcen. Pred približno 5000 gledalci je sodil Vaneč iz Trbovlj.

KLADIVAR: Bauman, Koren, Cokic, Kokotec, Vesic, Januz, Segar, Perc, Lukac, Hribernik, Vodeh.

LJUBLJANA: Zupančič, Benčič, (Erič), Šostar, Majcen, Skušek, Turkic, Ječ, Lukešič, Džafertović, Valjevec, Gorn. — Ze sam rezultat je pravzaprav presenetljiv, kajti favorizirano moštvo Kladivarja in tudi strokovnjaki so bili prepričani, da bodo neziskoviti mladinci Ljubljane klonili še s hujšim izidom. Dogodki na igrišču zlasti pred odmorom pa so se sukali v prid Siskarjev, ki so igrali na oko zelo lepo in povezano, toda med napadali niso bili nikogar, ki bi znal uspešno zaključiti vsaj katero izmed tolikih uporabnih žog. Hiter tempo je kajpak odražal bolj fimal sapa domaćinom, ki so zato po odmoru precej popustili. Kladivar pa je spričo boljše kondicije dosegel dva gola zapored. Več pomembnega se ni zgodilo. Celjski nogometaši razen vzdržljivosti in hitrosti niso pokazali ničesar in zato je tudi njihova premoč kmalu splahnela, Ljubljana je imela pred koncem spet nekaj pobude, ki jo je napadeno odveljavila z edinim in častnim zadetkom.

Deset golov v Celju

CELJE, 3. sept. V prvem nastopu v slovenski conski ligi je enajsterica Celja prepričljivo odpravila Ljubljano 10:0 (6:4 (3:2)). Strelci so bili: Celje Devčić 3 ter Regnar, Zagar in Belcer, za goste pa Rojina. Pred okoli 1.500 gledalci je sodil Janžeković iz Maribora.

Deset golov v Celju

CELJE, 3. sept. V prvem nastopu v slovenski conski ligi je enajsterica Celja prepričljivo odpravila Ljubljano 10:0 (6:4 (3:2)). Strelci so bili: Celje Devčić 3 ter Regnar, Zagar in Belcer, za goste pa Rojina. Pred okoli 1.500 gledalci je sodil Janžeković iz Maribora.

Tekma sama je bila za nizki kvaliteten ravni, kar priča, da moštvi še nista v pravi formi, kljub temu pa je 10 lepih zadetkov zadovoljilo gledalce.

Kranjčani niso vžgali

KRANJ, 3. sept. — V prvenstveni tekmi je trbovski Rudar premagal domače enajsterico 3:1 (1:0). Gole so dali Knaus 3 za Rudarja, za domačine pa Norčič. Pred približno 1.500 gledalci je sodil Dobrič iz Ljubljane.

Kranjčani niso vžgali

KRANJ, 3. sept. — V prvenstveni tekmi je trbovski Rudar premagal domače enajsterico 3:1 (1:0). Gole so dali Knaus 3 za Rudarja, za domačine pa Norčič. Pred približno 1.500 gledalci je sodil Dobrič iz Ljubljane.

Kranjčani niso vžgali

KRANJ, 3. sept. — V prvenstveni tekmi je trbovski Rudar premagal domače enajsterico 3:1 (1:0). Gole so dali Knaus 3 za Rudarja, za domačine pa Norčič. Pred približno 1.500 gledalci je sodil Dobrič iz Ljubljane.

Kranjčani niso vžgali

KRANJ, 3. sept. — V prvenstveni tekmi je trbovski Rudar premagal domače enajsterico 3:1 (1:0). Gole so dali Knaus 3 za Rudarja, za domačine pa Norčič. Pred približno 1.500 gledalci je sodil Dobrič iz Ljubljane.

Kranjčani niso vžgali

KRANJ, 3. sept. — V prvenstveni tekmi je trbovski Rudar premagal domače enajsterico 3:1 (1:0). Gole so dali Knaus 3 za Rudarja, za domačine pa Norčič. Pred približno 1.500 gledalci je sodil Dobrič iz Ljubljane.

V novi — festivalni dvorani na Bledu med slovesno otvoritvijo velemojstrskega turnirja

Foto: Deniša

ŠAHOVSKO VZDUŠJE JE PREVZELO VES BLED

Ples lesenih figuric odprto

BLED, 3. sept. Opisi blejske šahovske situacije od včerajšnje uradne otvoritve do današnjega starta, tako se je glasilo naročilo redakcije in to sedaj izpolnjujemo, začel pa ga bom s prvo partijo proti ameriški velemojstri Bisguierju. Toda — da ne bo pomote, jo ni bila partija v pravi šahovski pomenu besede, temveč prvo in precej svojevrsno srečanje z njim.

Bisguier je prišel na Bled kot osemnajsti od dvajsetih udeležencev, kajti Olafssonov prihod je ta trenutek še vedno neznan, medtem ko je Parma napovedal za nočjo ali celo za jutri dopoldan (zato danes Parma ne bo igral proti Keresu niti ne Olafssonu). Bisguier je zapustil ZDA v četrtek zvečer, v Londonu pa ni takoj uletel proti Dunaju, tako da je od tam prispel pri se danes sredi dopoldnja z nekim avtomobilom na Bledu, ki ga vidi prvič v svojem življenju. Na vso smolo je z dvema velikima kovčkoma iz-

predsednik Mestnega sveta Bled Bogdan Sanca, Slovenski oktet pa je zapel sedem izbranih domačin in tujih pesmi. Po strogo šahovski plati je bil v otvoritvi vključen samo zreb, torej tisti trenutek, ki sodoči, kakor pravi velemojster Keres. Zato so nekateri precej razmišljali, ko so izbirali vsak svojo trdnjavo in v njej skrito število. Ivkov in Donner n. pr. sta se že tu znašla v precejšnji časovni stiski. Kako simbolično! Drugi spet so bili odločni kakor so nagli in odločni med partijo. Za odločne igralce so žrebali: za Matanovića žena, za Bisguierja Fischer, za Olafssona Darga in za Parma eden izmed blejskih pionirjev. Igralce so vpisali v turnirsko razpredelnico po naslednjem vrstnem redu: 1. Gligorič (J), 2. Donner (N), 3. Parma (J), 4. Darga (Z.N.), 5. Bisguier (ZDA), 6. Gernek (J), 7. Pachman (CSSR), 8. Portis (Madž), 9. Najdorf (Arg), 10. Ivkov (J), 11. Talj (ZSSR), 12. Olafsson (Isl), 13. Geller (ZSSR), 14. Matanović (J), 15. Bertok (J), 16. Trifunović (J), 17. Udovčić (J), 18. Keres (ZSSR), 19. Petrosjan (ZSSR), 20. Fischer (ZDA).

Partnerji današnjega I. kola pa so: Gligorič — Fischer, Donner — Petrosjan, Parma — Keres, Darga — Udovčić, Bisguier — Trifunović, Gernek — Bertok, Pachman — Matanović, Partis — Geller, Najdorf — Olafsson, Ivkov — Talj.

Gligoričovo število eno so gledalci v dvorani z navdušenjem pozdravili, medtem ko sam z njo ni preveč zadovoljen in pravi, da se še nikoli ni visoko uvrstil, kadar jo je izžrebal. Če me

Boby Fischer (ZDA) pri žrebu

Foto: Deniša

DVANAJST PRAVILNIH

Novi Sad : Partizan	0
Rijeka : Sarajevo	0
Borac : Velež	0
Vardar : Vojvodina	2
C. Zvezda : Hajduk	1
Spartak : Radnički (N)	1
Budučnost : Radnički (B)	1
Radnički (K) : Proleter (Z)	1
Triglav : Borovo	1
Zeljeznik : Celik	1
Trešnjevka : Sibenik	1
Lokomotiva : Varteks	1

EKIPNO PRAVILNO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Dober start bratov Brinovcev

Beograd, 3. sept. Današnje polno se je na tamšadajnem celjskem plavalnem stadionu začelo ekipno prvenstvo Jugoslavije, na katerem sodelujejo najboljši plavalci Jadrana in Mornarja iz Splita, Jurga iz Dubrovnika, Primorja z Reke in Jadrana iz Hercegovega, Mladosti iz Zagreba, Triglava iz Kranja in domačega Partizana. Naslov prvaka Jugoslavije branijo plavalci splitskega Jadrana, ki so tudi letos največji favoriti za ponovno osvojitve najvišjega naslova.

Ze v prvi točki tridennevega tekmovalja so se izpolnile napovedi strokovnjakov, da bo to pot doseženi nekaj odličnih rezultatov. V predtekmovalju na 1.500 m prost je Rogušič (Jadran, S) dosegel odlični čas 18:29,6. Ostali plavalci so se na tej progi razvrstili takole: v I. skupini 2: Peter Brinovce (Tr) 19:27,9, tretji Matulič (M) 19:52,6, 4. Kičević (P) 19:56,0 itd. V II. skupini je bil prvi Vlado Brinovce (Tr) 19:33,4, 2. Krstulović (Jadran, S) 20:48,0, 3. Marković (P) 20:54,4, 4. Kiš (Jadran H) 20:56,2 itd.

ZACETEK STRELSKEGA PRVENSTVA JUGOSLAVIJE

Za uvod — izbrani mladinci

Ljubljana, 3. sept. Popoldne ob 17. uri so fanfare naznanile otvoritev XVI. strelskega prvenstva Jugoslavije. Goste in zbrane strelce je najprej pozdravil predsednik SZS tov. Jože Klanjšek-Vasja, nakar so dekletke v narodnih nošah okrasile vse sodelujoče ekipe s šopki; delegacija strelcev iz vseh republik pa je položila venec na spomenik žrtvam fašizma. — Zbrane tekmovalce je nagovoril tudi podpredsednik SZJ generalmajor tov. Čedo Drulović.

Letošnje jubilejno strelsko prvenstvo je izrednega pomena za nadaljnji razvoj strelskega športa pri nas. — Udeležba na njem je rekordna, saj sodeluje na njem več kot 200 najboljših strelcev iz vseh republik.

Takoj po svečani otvoritvi je bilo propagandno tekmovalje mladinskih reprezentanc vseh republik v streljanju na balone. V nadaljevanju zanimivem tekmovalju so zmagali mladinci Srbije.

Jutri se začne tekmovalje s streljanjem mladincev z MK puško domače proizvodnje. Tekmovalje bo trajalo do nedelje 10. t. m., ko bo za zaključek tekmovalje republikskih ekip z vojaško puško za prehodni pokal maršala Tita. Pokal brani

tem, da naj bi nekdanjim »ubog

OBVESTILA • SPOREDI • MALI OGLASI

Izdaja in tiska: Slovensko podjetje »DELO«, Ljubljana, Tomšičeva 1-2. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva 2, Uprava Tomšičeva 1, telefon 22-523 do 22-526. — Oglasi oddelci: Ljubljana, Titova 1, telefon 21-894. — Narocniški oddelci: Ljubljana, Titova 1, telefon 22-523 do 22-526, za zunanje naročnike 21-522. — Poštni predel: 29. — Brzojavni naslov »DELO« Ljubljana. — Ziro račun pri Narodni banki. Ljubljana 600-11-167. Mesecna naročnina 50 din. Rokopisov ne vračamo.

OBVESTILA

MATURANTI TSS 1951 I. LILJA, b. prazničenju 10. obletnice mature 9. septembra ob 20. uri v Slaviji (Slamici). 12137

SEPTEMBER V KRIZANKAH, v sredo 6. septembra ob 19. v letnem gledališču v Krizankah ljubljanske premiera J. Javorskijevih »MANEVROV« v izvedbi tržaškega Slovenskega gledališča. Prodaja vsotopisno po 400, 300, 200 in 100 din. jutri v torek ob 10. do 13. pri blagajni v Krizankah.

RAZPISI

PODJETJE »AVTOTAKSI IN REMONT«, Ljubljana, Gredičeva 3, razpisuje delovno mesto **RAČUNOVODJE** s popolno srednješolsko izobrazbo in najmanj 3-letno prakso. Ponudbe pošljite na pravi podjetej. R-12048

SUROVINA — Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 370 sprejme vratarja. Nastop službe mogel takoj. R-12022

TRGOVSKO PODJETJE »ROVINA« — Cesta dveh cesarjev 370 isče **ADMINISTRATORJA**. Nastop službe mogel takoj. Pismene ponudbe pošljite na naslov. R-12021

MALI OGLASI

STANOVANJE dobiva dva mota čez dan odsotna. Ponudbe pod »Platio 1100«. 12172-6

ISCENO POSTREZNIKOV, Tel. 33.653. 12171-1

Kupite srečo turistične loterije! Glavni dobiček 3 milijone dinarjev ali vila na Zlati boru z »Zastavo 1100«. Srečka velja 200 dinarjev, žrebanje 6. septembra 1961.

ISCENO INŠTRUKTORICO matematike in slovenščine za osmi razred osnovne šole. — Tel. 33.653. 12170-8

ZAHVALA
Ob bridki izgubi našega nepozabnega moža, očeta, starega očeta, brata in strica
IZIDORJA SERŠENA
smo prejeli toliko globoko občuten izrazov sožalja in resničnega prijateljstva, da se nam je remoniralo vsakemu posebej zahvaliti. Iskrena hvala vsem, ki ste obšli pokopnika s cvetjem in venci in ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.
Zalujoči: žena Angela, hčerka Vera z družino.
Ljubljana, Domžale, dne 2. septembra 1961.

ZAHVALA
Ob bridki izgubi naše drage mame in stare mame
IVANKE BAŠ
vdove po veterinarju
izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti in sočustvovali z nami.
Zalujoči: hčerka Jelka, sin dr. Uroš z družino in ostalo sorodstvo.

NENADOMA JE TRAGIČNO PREMINIL ČLAN KOLEKTIV
TOVARIŠ
STANKO ŠTOJS
JAMSKI VOZAC
NA NJEGOVI ZADNJI POTI GA BOMO SPREMILI V PONEDELJEK, DNE 4. SEPTEMBRA OB 16. URI OD NJEGOVEGA DOMA NA POKOPALIŠČE V DOLU PRI HRASTNIKU.
DELOVNI KOLEKTIV RUDNIKA TRBOVLJE-HRSTNIK IN SINDIKALNA PODRUŽNICA HRSTNIK-JAMA

ZAHVALA
Ob bridki izgubi našega nepozabnega moža, očeta, starega očeta, brata in strica
IZIDORJA SERŠENA
smo prejeli toliko globoko občuten izrazov sožalja in resničnega prijateljstva, da se nam je remoniralo vsakemu posebej zahvaliti. Iskrena hvala vsem, ki ste obšli pokopnika s cvetjem in venci in ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.
Zalujoči: žena Angela, hčerka Vera z družino.
Ljubljana, Domžale, dne 2. septembra 1961.

ZAHVALA
Ob bridki izgubi naše drage mame in stare mame
IVANKE BAŠ
vdove po veterinarju
izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti in sočustvovali z nami.
Zalujoči: hčerka Jelka, sin dr. Uroš z družino in ostalo sorodstvo.

MODERNO KUHINJO s stenskim omaračnim, stoli, posodo, karniso in UKV anteno prodam. Ogljed od 14-16 ure. Spenko, Titova 11/IV. 12166-4

VSE AVTOMOBILE družbenega sektorja kupuje in plača dobri: »Agencija Beograd« Beograd. Dositejeva 21-III, tel. 22-202. 6386-3

GARAZO ODDAM. Naslov: Bizjak, Dravice, Vodnikovo naselje 6. 12149-6

KOMFORTNO DVOINPOLSOBNO STANOVANJE v novem bloku v Vodmatu (Domžalska cesta) zamenjam za trobojno ali večje komfortno stanovanje kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe za ogledd. pod »Takojsnja zamenjava«. 12127-6

JAVNA LICITACIJA najdenih predmetov bo v torek in sredo 3. in 6. septembra ob 8. do 14. ure v vagonu pred blagovnim skladiščem železnice postaje Ljubljana. 11934-4

KINO UNION: jug. film PUSTOLJENSTVO. Predstavi ob 17. in 20. uri.

KINO KOMUNA: nem. barvni film PREPROSTO DEKLE. Režija Heinz G. Igra Caterina Valente. Predstavi ob 18. in 20. uri.

KINO SLOGA: jug. film PREDSENIK SREDNJI NAPADALEC. Režija Zorž Skrijin. Igra Mija Aleksić, Olivera Marković, Peter Kavrgić. Predstavi ob 17. in 20. uri.

KINO VEC: ital.-jug. film BELI VRAG. Režija Ricardo Freda. Igra Steve Reeva, Milivoje Živanović. Predstavi ob 17. in 20. uri.

KINO SIKSA: nem. barv. film PREPROSTO DEKLE. Predstavi ob 17. in 20. uri.

KINO UNION: jug. film PUSTOLJENSTVO. Predstavi ob 17. in 20. uri.

KINO KOMUNA: nem. barvni film PREPROSTO DEKLE. Režija Heinz G. Igra Caterina Valente. Predstavi ob 18. in 20. uri.

KINO SLOGA: jug. film PREDSENIK SREDNJI NAPADALEC. Režija Zorž Skrijin. Igra Mija Aleksić, Olivera Marković, Peter Kavrgić. Predstavi ob 17. in 20. uri.

KINO VEC: ital.-jug. film BELI VRAG. Režija Ricardo Freda. Igra Steve Reeva, Milivoje Živanović. Predstavi ob 17. in 20. uri.

KINO SIKSA: nem. barv. film PREPROSTO DEKLE. Predstavi ob 17. in 20. uri.

Po hudi bolezni me je za vedno zapustil moj ljubljani mož, oče, brat, svak in stric
MILAN LAZAR
pomočnik direktorja Trans
Pogreb nepozabnega pokopnika bo v torek, 5. septembra 1961 ob 18. uri iz Nikolajevke mrliške vežice na pokopališče Zale.
Globoko žalujoči: žena Mija-Sonjica, brat Ferdo, sestra Berta in Ida z družinami, svaki in svakinje, nečaki in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Medvode, Kal, Novo mesto, 3. sept. 1961.

Smrtno se je ponesrečil naš zlati sin, brat in vnuk
JANEZ VIDMAR
dijak
Pokopali ga bomo v torek, 5. septembra 1961 ob 17.30 iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: oče ing. Stane Vidmar, mati Dana, brata Andrej in Luka ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Buenos Aires, 3. septembra 1961.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, brat, svak in stric
IVO PUNČUH
car. inšpektor — v pokoju
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. sept. ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: žena Pavla, brata Vlado in Mirko, sestre Minka, Ela in Pavla ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Vipava, Maribor, 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

LEINI KINO BEZIGRAD: ob 20. uri jug. film PUSTOLJENSTVO. Predstavi ob 17. in 20. uri.

LEINI KINO DOMA IJA: ljubljanski film OSAMLENI CLOVEK. Ob 20. uri. Prodaja vsotopisno od 19. ure dalje.

MLADINSKI KINO: Ob 19. uri in ob 13. in 17. uri ameriški barv. film PRINC STUDENT. Film pripravljamo mladini od 18. leta starosti dalje. Prodaja vsotopisno od 9. do 11. in od 14. ure dalje.

KINO TRIGLAV, LJUBLJANA: ameriški barv. film GOLA MAYA. Predstavi ob 18. in 20. uri. Prodaja vsotopisno od 17. ure dalje. Danes zadnjič.

KINO LITOSTROJ: ruski film PRVI DAN MIRU. Ob 20. uri. Prodaja vsotopisno eno uro pred pričetkom predstave.

KINO VEC: češki film NEVARNA IZNAJBA. Ob 20. uri. Prodaja vsotopisno od 19. ure dalje.

KINO CENTER, KRANJ: ital. glasbeni CS film POTUJEMO V SAN REMO. Ob 16. in 20. uri. Matineja istega filma ob 16. uri.

KINO STROZIC, KRANJ: zah. nemški zabavni film DANES SE ZENI MOJ MOZ. Ob 16. in 20. uri. Matineja istega filma ob 16. uri.

LEINI KINO PARTIZAN: amer. barv. CS film NEKATERI SO PRITEKLI. Ob 19.30 uri.

KINO SVOBODA — ZASAVE: TRBOVLJE: francoski film MOJ STRIC. Samo ob 17. uri.

KINO SVOBODA, TRBOVLJE II: jugos. barvni film KAKO SI KAKO SI. Predstavi ob 17. in 19. uri.

KINO DOM-KAMNIK: francoski VV film RDEČELASA JULIJA. Ob 20. uri. Predprodaja vsotopisno od 18. ure dalje.

KINO KRKA — NOVO MESTO: amer. barv. CS film KAVBOJ. Ob 20. uri. Predprodaja vsotopisno od 18. ure dalje.

KINO PARK — MURSKA SOBOTA: italijanski film MLADI MOJZE. Predstavi ob 17.30 in 20. uri. Prodaja vsotopisno od 16. ure dalje.

»TERMIKA«
montažno podjetje za izolacije — LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA ST. 77.
S P R E J M E T A K O J Z A T E R E N S K O D E L O :
IZOLATORJE,
KLEPARJE,
MIZARJE,
2 ELEKTROVARILCE (tudi priročne)
2 PLESKARJA
TERENSKO STANOVANJA PRISKRBLJENA. — ZAPOSLITEV JE STALNA.
PRIJAVE OSEBNO NA:
UPRAVO PODJETJA — VSAK DAN OD 7. DO 14. URE. 7193

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je po dolgi bolezni za vedno zapustil naš predobri mož, oče, stari oče, tast in brat
JAKOB KOLENC
rudarski upokojenec
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. septembra 1961 ob 16. uri na pokopališče Smartno-Velenje.
Globoko žalujoči: žena Marija, hčerka Angelca por. Weber, sinovi Jože, Franci in Anton z družinami, bratje, vnuki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Velenje, 2. IX. 1961.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, brat, svak in stric
IVO PUNČUH
car. inšpektor — v pokoju
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. sept. ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: žena Pavla, brata Vlado in Mirko, sestre Minka, Ela in Pavla ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Vipava, Maribor, 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

ZALOŽBA
MLADINSKA KNJIGA
Vse šolske potrebščine dobite **BREZ ČAKANJA** v začasnih prostorih Založbe MK, Titova 7 — Stari trg 9 — Wolfova 12, dvorišče

SPORED ZA PONEDELJEK
5.00 do 8.00 Dobro jutro! — pisan glasbeni spored — vrnos ob 5.30 do 5.45 Neka domača 6.30 do 6.40 Reklame. 6.45 Poje zbor RTV Beograd p. v. Borivoja Simića. 6.50 Podrinjsko popotovanje od strani do strani. 7.00 Julie Forsyth Batschelet: Morska deklica. 8.45 Zagrebški jazz kvartet. 9.00 Od arje do arje. 9.35 do 10.00 Predvideno za prenos plenarnega zasedanja z Beograda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Med kvintetom bratov Avenik poje Goranjski vokalni kvintet. 13.35 Gustav Charpentier: Vitis iz Italije (Orkester pariske Opere dirigira Louis Fourmentier). 14.30 Prireditve dneva. 14.35 Od Triglava do Ohrida. (pesni in plesni jugoslovanskih narodov). 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 15.40 Iz filmov in glasbenih revij. 16.00 Naši pogledniki na tujem — Inž. Jože Sturim: Gvinejske impresije — II. 16.20 Moder. Musorgski: Tri pesni in slike z razstave. 16.30 do 18.00 Predvideno za prenos plenarnega zasedanja iz Beograda. 19.00 Obvestila in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Ponedeljkova panorama zabavnih melodij. 21.00 Simfončni koncert orkestra Radia Leipzig. 22.30 Dirigent: Odisej Dimitriadi. 23.30 Alterarizirano nokturno. 23.45 Plesna glasba. 24.00 Zadržanje poročila in zaključek oddaje.

»TERMIKA«
montažno podjetje za izolacije — LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA ST. 77.
S P R E J M E T A K O J Z A T E R E N S K O D E L O :
IZOLATORJE,
KLEPARJE,
MIZARJE,
2 ELEKTROVARILCE (tudi priročne)
2 PLESKARJA
TERENSKO STANOVANJA PRISKRBLJENA. — ZAPOSLITEV JE STALNA.
PRIJAVE OSEBNO NA:
UPRAVO PODJETJA — VSAK DAN OD 7. DO 14. URE. 7193

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je po dolgi bolezni za vedno zapustil naš predobri mož, oče, stari oče, tast in brat
JAKOB KOLENC
rudarski upokojenec
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. septembra 1961 ob 16. uri na pokopališče Smartno-Velenje.
Globoko žalujoči: žena Marija, hčerka Angelca por. Weber, sinovi Jože, Franci in Anton z družinami, bratje, vnuki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Velenje, 2. IX. 1961.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, brat, svak in stric
IVO PUNČUH
car. inšpektor — v pokoju
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. sept. ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: žena Pavla, brata Vlado in Mirko, sestre Minka, Ela in Pavla ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Vipava, Maribor, 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

KINO TRBOVLJE — DELAVSKI DOM: italijanski film MLADI MOJZE.
KINO SVOBODA II, HRSTNIK: nemški barvni film KRALJ CARDASA. Ob 19. uri. Predprodaja vsotopisno od 18. ure dalje.
KINO ROGASKA SLATINA: čehoslovanski film ZADNJA VRNITEV. Ob 20. uri. Predprodaja vsotopisno od 18. ure dalje.
KINO SOCA, KOPER: franc. italij. film MODERNA DEVICA. Ob 16. in 18. uri. Predprodaja vsotopisno od 15. ure dalje.

»TERMIKA«
montažno podjetje za izolacije — LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA ST. 77.
S P R E J M E T A K O J Z A T E R E N S K O D E L O :
IZOLATORJE,
KLEPARJE,
MIZARJE,
2 ELEKTROVARILCE (tudi priročne)
2 PLESKARJA
TERENSKO STANOVANJA PRISKRBLJENA. — ZAPOSLITEV JE STALNA.
PRIJAVE OSEBNO NA:
UPRAVO PODJETJA — VSAK DAN OD 7. DO 14. URE. 7193

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je po dolgi bolezni za vedno zapustil naš predobri mož, oče, stari oče, tast in brat
JAKOB KOLENC
rudarski upokojenec
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. septembra 1961 ob 16. uri na pokopališče Smartno-Velenje.
Globoko žalujoči: žena Marija, hčerka Angelca por. Weber, sinovi Jože, Franci in Anton z družinami, bratje, vnuki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Velenje, 2. IX. 1961.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, brat, svak in stric
IVO PUNČUH
car. inšpektor — v pokoju
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. sept. ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: žena Pavla, brata Vlado in Mirko, sestre Minka, Ela in Pavla ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Vipava, Maribor, 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

POSEBNO OPOZORILO
Vse šolske potrebščine dobite **BREZ ČAKANJA** v začasnih prostorih Založbe MK, Titova 7 — Stari trg 9 — Wolfova 12, dvorišče

RAZNAŠALKO
S P R E J M E T A K O J
za okraj STRAZIŠČE in LABORE
PODRUŽNICA ČP »DELO« — KRANJ

»TERMIKA«
montažno podjetje za izolacije — LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA ST. 77.
S P R E J M E T A K O J Z A T E R E N S K O D E L O :
IZOLATORJE,
KLEPARJE,
MIZARJE,
2 ELEKTROVARILCE (tudi priročne)
2 PLESKARJA
TERENSKO STANOVANJA PRISKRBLJENA. — ZAPOSLITEV JE STALNA.
PRIJAVE OSEBNO NA:
UPRAVO PODJETJA — VSAK DAN OD 7. DO 14. URE. 7193

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je po dolgi bolezni za vedno zapustil naš predobri mož, oče, stari oče, tast in brat
JAKOB KOLENC
rudarski upokojenec
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. septembra 1961 ob 16. uri na pokopališče Smartno-Velenje.
Globoko žalujoči: žena Marija, hčerka Angelca por. Weber, sinovi Jože, Franci in Anton z družinami, bratje, vnuki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Velenje, 2. IX. 1961.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, brat, svak in stric
IVO PUNČUH
car. inšpektor — v pokoju
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. sept. ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: žena Pavla, brata Vlado in Mirko, sestre Minka, Ela in Pavla ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Vipava, Maribor, 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

RAZNAŠALKO
S P R E J M E T A K O J
za okraj STRAZIŠČE in LABORE
PODRUŽNICA ČP »DELO« — KRANJ

»TERMIKA«
montažno podjetje za izolacije — LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA ST. 77.
S P R E J M E T A K O J Z A T E R E N S K O D E L O :
IZOLATORJE,
KLEPARJE,
MIZARJE,
2 ELEKTROVARILCE (tudi priročne)
2 PLESKARJA
TERENSKO STANOVANJA PRISKRBLJENA. — ZAPOSLITEV JE STALNA.
PRIJAVE OSEBNO NA:
UPRAVO PODJETJA — VSAK DAN OD 7. DO 14. URE. 7193

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je po dolgi bolezni za vedno zapustil naš predobri mož, oče, stari oče, tast in brat
JAKOB KOLENC
rudarski upokojenec
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. septembra 1961 ob 16. uri na pokopališče Smartno-Velenje.
Globoko žalujoči: žena Marija, hčerka Angelca por. Weber, sinovi Jože, Franci in Anton z družinami, bratje, vnuki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Velenje, 2. IX. 1961.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, brat, svak in stric
IVO PUNČUH
car. inšpektor — v pokoju
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. sept. ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: žena Pavla, brata Vlado in Mirko, sestre Minka, Ela in Pavla ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Vipava, Maribor, 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

POSEBNO OPOZORILO
Vse šolske potrebščine dobite **BREZ ČAKANJA** v začasnih prostorih Založbe MK, Titova 7 — Stari trg 9 — Wolfova 12, dvorišče

RAZNAŠALKO
S P R E J M E T A K O J
za okraj STRAZIŠČE in LABORE
PODRUŽNICA ČP »DELO« — KRANJ

»TERMIKA«
montažno podjetje za izolacije — LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA ST. 77.
S P R E J M E T A K O J Z A T E R E N S K O D E L O :
IZOLATORJE,
KLEPARJE,
MIZARJE,
2 ELEKTROVARILCE (tudi priročne)
2 PLESKARJA
TERENSKO STANOVANJA PRISKRBLJENA. — ZAPOSLITEV JE STALNA.
PRIJAVE OSEBNO NA:
UPRAVO PODJETJA — VSAK DAN OD 7. DO 14. URE. 7193

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je po dolgi bolezni za vedno zapustil naš predobri mož, oče, stari oče, tast in brat
JAKOB KOLENC
rudarski upokojenec
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. septembra 1961 ob 16. uri na pokopališče Smartno-Velenje.
Globoko žalujoči: žena Marija, hčerka Angelca por. Weber, sinovi Jože, Franci in Anton z družinami, bratje, vnuki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Velenje, 2. IX. 1961.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, brat, svak in stric
IVO PUNČUH
car. inšpektor — v pokoju
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. sept. ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: žena Pavla, brata Vlado in Mirko, sestre Minka, Ela in Pavla ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Vipava, Maribor, 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

POSEBNO OPOZORILO
Vse šolske potrebščine dobite **BREZ ČAKANJA** v začasnih prostorih Založbe MK, Titova 7 — Stari trg 9 — Wolfova 12, dvorišče

RAZNAŠALKO
S P R E J M E T A K O J
za okraj STRAZIŠČE in LABORE
PODRUŽNICA ČP »DELO« — KRANJ

»TERMIKA«
montažno podjetje za izolacije — LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA ST. 77.
S P R E J M E T A K O J Z A T E R E N S K O D E L O :
IZOLATORJE,
KLEPARJE,
MIZARJE,
2 ELEKTROVARILCE (tudi priročne)
2 PLESKARJA
TERENSKO STANOVANJA PRISKRBLJENA. — ZAPOSLITEV JE STALNA.
PRIJAVE OSEBNO NA:
UPRAVO PODJETJA — VSAK DAN OD 7. DO 14. URE. 7193

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je po dolgi bolezni za vedno zapustil naš predobri mož, oče, stari oče, tast in brat
JAKOB KOLENC
rudarski upokojenec
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. septembra 1961 ob 16. uri na pokopališče Smartno-Velenje.
Globoko žalujoči: žena Marija, hčerka Angelca por. Weber, sinovi Jože, Franci in Anton z družinami, bratje, vnuki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Velenje, 2. IX. 1961.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil naš srčno dobri mož, brat, svak in stric
IVO PUNČUH
car. inšpektor — v pokoju
Pogreb draga pokopnika bo v ponedeljek, dne 4. sept. ob 16.30 iz Nikolajevke mrliške vežice na Zalah.
Zalujoči: žena Pavla, brata Vlado in Mirko, sestre Minka, Ela in Pavla ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Vipava, Maribor, 3. septembra 1961.

Nashe drage mame in stare mame
ANTONIJE SOTLAR
iz Senožeč ni več.
Hvala vsem, ki ste ji storiili kaj dobrega!
Otroci: Francka, Micka, Mila, Anica in Ciril z družinami.
Senožeče, Postojna, Ljubljana, Buenos Aires, dne 3. septembra 1961.

MLADINSKA priloga »Dela«
• **NAJDIHOJCA**
bo izhajala v »Delu« VSAKO SREDO!
• **NAJDIHOJCA**
bo spremljala delo naše mladine, njeno učenje, tekmovalstvo, odpirala bo poglede v domači in tuji svet, v umetnost, zgodovino, sport, tehniko in prinašala raznovrstno razvedrilo.
Mladi bralci!
Priobčujte zgodbe, novice, reportaže in poljudne sestavke v MLADINSKI PRILOGI »DELA«.
• **NAJDIHOJCA**

Merton Thompson
ME KOT TVEJ
20
»Odoži zdaj to knjigo,« je rekla ostro. Prišel je Job. Lucas ga je presenečeno pogledal. »Poglej, kaj prebira tvoj sin,« je odsekano dejala Ouida.
»Kaj imaš, fante?« Job se je sklonil k njemu, da bi prebral naslov.
»Dr. Dwyer mi jo je posodil.« Lucas se je ozrl navzgor s strahom in upanjem v oči.
»On ti jo je, kajne?« se je nasmehnil Job. »Pa si prepričan, da ni bil dr. Alexander ali dr. Kellog?«
»Kaj pa govoriš?« se je zdržnila Ouida.
»O,« je rekel Job, »težale fantina bo treba malce nadzorovati! Vse zdravnike v mestu pozna.«
»Včasih grem samo po naključju mimo.«
»Po naključju torej! In potem jim po naključju pridružiš konje, nošča torbe, tekaša od enega k drugemu — kadar iščeš Lucasa, pokliča kar zdravnika — katerega koli zdravnika!«
Ouida se je namrla.
»Zato si torej tako suh...« je začela negotovo, lotevajoč se prvega orožja, ki ji je prišlo na misel.
»Saj ne tekam toliko, prav zares da ne.« Job mu je skuštral lase.
»Treba bo malo paziti nanj,« se je nam

BRO DO LOM CA NA KORALNEM MORJU

64. Poglavar Marboo in vrli Duppa sta bila kajpada sila ponosna na svoja sinova. Kako tudi ne! Zda sta smela mlada junaka tudi brez očnega dovoljenja na lov, kadarkoli se jima je le zahotelo. Sicer pa — tudi na Meru je moral vsakdo skrbeti za svoj želodec, brž ko je odrasel otroškemu kričen. Kdor ne dela, naj ne je, ni bil samo star in moder rek, marveč življenjsko vodilo.

Tako sta Uak in Bogo celo poletje prebila na

morju pa tudi v njem. Bogo je naučil Uaka, kako mora pravilno zajeti zrak, kako mora varčno izpuščati mehurčke, da bo ostal brez napora čim dlje pod vodo, in res ni trajalo dolgo, ko je Uak že ročno metel kopje, zalezoval ribe velikanske in se smukal med črni lahkotno kot rusalka.

Bilo je zanj čudovito odkritje, ko je prvič vzdrl več minut v vodi: še nikdar dotlej ni bil videl takega kraljevstva barv in fantastičnih oblik. Dan za dnem

se je spuščal v ta novi svet in zdelo se mu je, da je zasel v pravilno, tako nepopeljivo lepo je bilo in tako privlačno. V čarobnih jamah je odkrival cele poljane živega cvetja. Na pol živalski, na pol rastlinski stvorji so se zibali kakor žito v vetru, brž ko je samo majeno vzhajalo vodo. Rože so odpirale in zapirale pisane glavice, oprezale, pesale, kaksen svet!

Prehrana - dovolj virov za vse

Povzetek iz 120 strokovnih razprav: znanost in tehnika bosta ob primerni organizaciji kos nalogam, četudi bi svetovno prebivalstvo občutno naraslo

Zemlja pravzaprav nima pravega imena: pomeni kopno, tega pa je na našem planetu komaj 29,2 odstotka skupne površine, ki znaša okoli 510 milijonov kvadratnih kilometrov. Morje je s svojimi sestavinami in življenjem izredno bogat potencialni vir hrane in surovin. Razen ribolova, ki ima vsepovsod po svetu tisoletno tradicijo, so se začeli že v bližnji preteklosti načrtovati ukvarjati s bogastvom svetovnih morij in oceanov. — Na slikci: velika riba v košari na glavi indijske ribiške žene na poti na trg.

Okoli 120 znanstveno-tehničnih razprav iz mnogih dejel so stnili strokovnjaki svetovnega gospodarskega arhiva v optimistično ugotovitve, da se šestim milijardam ljudi, kolikor jih bo živilo na našem planetu ob koncu leta 2000, ni bati pomanjkanja in da niti prehrana 30 milijard ljudi ni naravoslovno-tehnični, temveč le organizacijski problem. Tako je na primer izračunal ameriški strokovnjak za prehrano Elder, da bi na 1,6 milijarde hektarjih obdelovalne zemlje, kolikor je je zdaj na našem planetu, z modernimi agrotehničnimi ukrepi večkratno povečali pridelke, ki znaša zdaj milijardo ton živil rastlinskega in okoli sto milijonov ton živalskega izvora.

Razen tega bi lahko pridobili iz morja 30-krat več hranilnih snovi, kot jih pridobijo zdaj. V Dakariju na primer so zgradili tovarno, ki združuje ribjo moko in pogache iz zemeljskih oreškov v dragoceno živilo, iz katerega je mogoče izdelovati okusne testenine in kašo. Tovarna naj bi izboljšala prehrano tamkajšnje prebivalstva, ki zdaj živi v glavnem od prosa in rib.

Na Japonskem se uveljavlja novost: pridelovanje riža, ki potrebuje veliko vlage, kombinirajo z umetnimi ribniki. Britanski znanstveniki so dosegli z »gnojnjem« umetnih ribnikov — potresali so jih s superfosfati — velike uspehe: rib je bilo precej več kot prej. Precej uspeha obeta tudi gnojenje morske vode, vendar je ta zamisel izvedljiva le v primernih zalivih.

Rib bi bilo znatno več, če bi jih umetno gojili in jih potem prenesli na merna področja v morjih, seveda pa bi bilo v ta namen potrebno mednarodno sodelovanje, kakor piše eden izmed strokovnjakov v britanski reviji »Nature«. Drugi znanstveniki predlagajo, naj bi iz primernih zalivov preganjali razne mehužke, ki na morskem dnu pospravijo 98 odstotkov ribje hrane. Koristi od

obilnejšega ribjega lova bi se povečali, če bi izboljšali postopek, po katerem bi bile žive ribe med dolgim prevozom v nekakšnem narkotičnem stanju.

Med probleme, ki jih obravnava 120 znanstvenih razprav, sodi tudi zagotavljanje zadostnih množin vode za namakanje obdelanih površin, torej v glavnem pridobivanje sladke vode iz morske. Dosedanji postopki so sorazmerno dragi, saj stane kubični meter tako pridobljene pitne vode na karibskem otoku Arubi — doleži na četrta milijarda dolarjev — z dodatno 1000 kubicov — z dodatno nekaj milijard dolarjev. Znan je, da se tožbe za vojno odškodnino včasih vlečejo v nedogled. Prav tako se zgodijo, če zahtevajo odškodnino, nevedno, kaj to pomeni ali nasledniki, ki zdaj naj umirli pravni osebe, izjem primer v tej zvezi pa je zahteva, ki jo je dne 1. prejel ministarstvo za finance pri britanski vladi, saj posega celih 183 let v zgodovino, torej v dobo vojne za ameriško neodvisnost.

Pozimi 1777-78 so britanski vojaki, ki so zasedli Philadelphia, zaradi hudega mraza podirli leseno ograjo, ki je obdajala cerkev, in jo pokurili. Komendant britanske enote je podpisal listino, s katero se je zavezal, da bo škoda povrnjena, vendar se to obljubo ni zgodilo, ker je tajnik finančnega ministrstva Selwina Lloyd prejel pred dnevi pismo upravnika iste cerkve z zahtevo po odškodnini.

»Kolikar sem mogel ugotoviti,« je sporočil cerkveni dostojanstvenik, »je vredno ograja tiste čase vredila okoli osemstot dolarjev. Če vzamemo, da je ta vsota ostala neoporekana 183 let, in če računamo šeststotstotne obresti, bi znašal dolg v celoti 760.000 dolarjev...«

Za zdaj še ni znano, kakšno pojasnilo, oprto na paragrafe, bo pospremlilo negativni odgovor na nevsakdanjo zahtevo.

Ob pol treh je gasilec s potapljaško masko in z jeklenkami na hrbtu spravljal na gladino prvega delavca. Brž so ga vsega omotičnega — v potapljaškem zvonu je že primanjkovalo kisika — odpeljali z rešilnim avtom, potem pa je še reševanje nadaljevalo. Ob tri četrt na sedem popoldne so rešili zadnjega. Samo o enem ni bilo vedeti, ali bo ostal živ, ker mu je med reševanjem zdrknila maska z glave in se je napil vode ter so ga nezvestnega odpeljali v bolnišnico. Vendar so rešili tudi njega; tako se je brez hujših posledic končala nesreča, ki bi mogla imeti usodne posledice za vseh sedem podvodnih zidarjev.

novanimi sončnimi pečmi, zlasti za nerazvite dežele pa je prav tolikšnega pomena kot pridobivanje sladke vode iz morske vode in rečne vode v tem smislu, da je ne bi bilo izhlapevalo. S posebnimi kemičnimi snovmi, ki jim dodajajo alkohol, lahko znanstveniki prevlečejo velike vodne površine s tanko plastjo, ki za teden dni skoraj povsem prepreči naravno izhlapevanje.

Za tiste pokrajine, kjer je zemlja sicer primerna za obdelavo, ni pa stalnih naselbin in prometnih zvez, so izboljšovali ameriški cestni inženirji postopek, po katerem s kemičnimi sredstvi tako utrdijo tla, da lahko vozijo po njih tudi raiterja motorna vozila. Francoz Hernet pa je napisal razpravo o metodi, po

ODŠKODNINA ZA LESENO OGRAJO

Znano je, da se tožbe za vojno odškodnino včasih vlečejo v nedogled. Prav tako se zgodijo, če zahtevajo odškodnino, nevedno, kaj to pomeni ali nasledniki, ki zdaj naj umirli pravni osebe, izjem primer v tej zvezi pa je zahteva, ki jo je dne 1. prejel ministarstvo za finance pri britanski vladi, saj posega celih 183 let v zgodovino, torej v dobo vojne za ameriško neodvisnost.

Pozimi 1777-78 so britanski vojaki, ki so zasedli Philadelphia, zaradi hudega mraza podirli leseno ograjo, ki je obdajala cerkev, in jo pokurili. Komendant britanske enote je podpisal listino, s katero se je zavezal, da bo škoda povrnjena, vendar se to obljubo ni zgodilo, ker je tajnik finančnega ministrstva Selwina Lloyd prejel pred dnevi pismo upravnika iste cerkve z zahtevo po odškodnini.

»Kolikar sem mogel ugotoviti,« je sporočil cerkveni dostojanstvenik, »je vredno ograja tiste čase vredila okoli osemstot dolarjev. Če vzamemo, da je ta vsota ostala neoporekana 183 let, in če računamo šeststotstotne obresti, bi znašal dolg v celoti 760.000 dolarjev...«

Za zdaj še ni znano, kakšno pojasnilo, oprto na paragrafe, bo pospremlilo negativni odgovor na nevsakdanjo zahtevo.

Hitro pripravljeno kosilo

Kokošja juha s testenami. Obložene pečene sardelje, jogurt z jajci. Kosilo je pripravljeno v pol ure.

Juha: Potrebno: kulinarno dobrobril rezanec, sušeno v vodi. Kuhane ocedimo in zalijemo z juho, ki smo jo pripravili iz kocke kokošje juhe po navodilih.

Sardelje: Za osebo potrebujemo tri večje sardelje, sol, malo moke, olje, lepe rdeče paradižnike, polnomasten sir, dve trdo kuhani jajci in majonezo. Sardelji odstranimo glave z drobovino vred. Potem jih hitro operemo pod tekočo vodo. Odstranimo morebitne tuje in črno znotraj koščke. Lepo jih stisnemo, solimo in čez nekaj časa obrišemo, pavaljamo v moki in hitro ocvre-

kateri dobi pušcavski pesek ometu podobno vrhno plast. Nekaj takih postopkov so se uspešno preizkusili v Sahari, kjer so tako zgradili vzletne steze za letala.

Povzetek iz 120 razprav posega na področje kemije, gradbene tehnike, vrste industrijskih panog — po enem izmed postopkov je mogoče uporabiti suha stebela plevela in sladkorja kot surovino za proizvodnjo papirja — pa tudi v plimo in osek, pri kateri bi višinsko razliko morske gladine uporabljali za proizvodnjo električne energije, ki bi jo potem pospešila razvoj mnogih novih industrijskih panog in drugih dejavnosti.

»Najprej o poglavitnih nalogah »Vzhoda-2«, ki me je nesel okoli Zemlje,« je zapisal sovjetski astronom major German Titov v svojih vtihi, ki jih je pred dnevi v dveh številkih objavila moskovska »Pravda«. »Frontisti vpliv daljšega kroženja po vesolju in pristanka na človeški organizem ter ugotovitvi človekovo delovno sposobnost v dolgotrajnejšem breztežnostnem stanju. Seveda je bilo še nekaj drugih nalog, vendar so v glavnem vse izhajale iz teh dveh osnovnih. Za vsakega izmed 17 poletov okoli planeta sem imel grafični prikaz nalog, ki sem jih moral dosledno izpolniti. Vse je bilo določeno do minute natanjeno: kdaj upostaviti radijsko zvezo z Zemljo, kdaj prevzeti krmarjenje vesoljske ladje, kdaj jesti in piti, kdaj spati in kdaj se zbuditi.

ZVEZDA Z ZVEZDO...

Skozi lino, ki ji pravimo uminimator, je sijalo Sonce tako močno, da mi je jemalo vid. Izključil sem tok, da bi varčeval z baterijami, ki so dajale žarnicam energijo. Vendar sem moral kmalu spet prižgati luč, ker je »Vzhod-2« avil v zvezdski senci in me je objela noč. Na rmen baržunu neba so se migotale svetilke velike, hladne zvezde. Ko sem se oziral po njih, mi je nehotno prišel na misel verz Lermontova: »In zvezda z zvezdo govori...«

Ko sem po dolgem času svetel skozi neznansko temno noč, sem prevzel krmarjenje vesoljske ladje v trenutku, ki mi ga je predpisoval delovni program. Priznati moram, da me je prevzelo silno notranje zadovoljstvo, zakaj pred menoj še ni bilo človeka, ki bi bil v vesolju

Delal sem se ravnodušnega in ga od bil z izgovorom, da bom vse Ristove stvari lepo zavil in mu jih prinesel danes jutraj po končanem dežurstvu.

Zdelo se mi je, da se je pomiril. Ko sem prepsal, kar je bilo zabeleženo na nekaj papirjih v Ristovih žepih, in ko sem si zabeležil ves pogovor, ki sem ga slišal v »Otafilu«, sem Ristove stvari vtiaknil nazaj v žepu njegove obleke. Zadržal sem si le ključ, album in neko pismo.

Sinoči sem potem sedel v sobi dežurnega zdravnika. Skušal sem se lotiti svojega poklicnega dela. Od časa do časa sem segel po kakšni medicinski reviji in jo prelistaval, ne da bi kaj razumel... Ves čas so mi misli uhajale k tistemu, kar se je zgodilo. Se posebno sem naprej in naprej razmišljal, od kod nenavadni ključ pri starem Risti. Ključ ni bil od vhodnih vrat. Ni bil niti od omare, še manj od predala pisalne mize. Kolikor sem se spominjal, ni Rista imel v svoji sobi ničesar, kar bi imelo ključavnico.

Odgovora nisem našel in zmerom bolj se mi zdi, da je ta ključ v nekakšni zvezi s tistimi številkami, ki jih je Genadije narekoval Risti.

Zmerom bolj živčen sem postal. Vstal sem in se začel sprehajati po sobi. Stopil sem k omari in pogledal na polici. Zadovoljen sem si pomel roke, zaklenil omaro in dal ključ v denarnico. Pri tem sem si mislil: to je važno. Zaradi tega ga ne smem izgubiti. Tedaj pa sem se tudi zavedel, da reči v omari vzlic temu niso popolnoma na varnem. Skoraj glasno sem si zaželel: Če bi le imel blagajno... Se tisti hip se mi je posvetilo, da je nenavadni ključ, ki je bil malce podoben zapretnu žepnemu nožiču, prav gotovo ključ od neke blagajne. No, Ristovo s'nanovanje dobro poznam in zelo dobro vem tudi, da tam ni nobene blagajne. Začel sem se trpeti z mislijo, kje nek mora biti tista blagajna.

Tedaj sem zaslišal trkanje. Takoj potem je vstopila sestra. Rekla je: »Ključ vas. Pravijo, da je nujno.«

»Ali je komu postalo slabo?« sem vprašal.

»Ne, ključ je vas po telefonu.«

»Zakaj pa me niso poklicali semkaj?«

»Dežurni oficir milice je na telefonu in zelo se mu mudi. Nekaj govori o nekakšnem umoru.«

Stekel sem po hodniku, sestra pa za menoj. Zgrabil sem slušalko in zaslišal malce živčen glas dežurnega miličnika:

»Celo večnost te treba čakati preden se oglasi zdravniki... Sto ljudi bi lahko umrlo, če bi čakali na vas, tovariš doktor!«

Tudi jaz sem bil živčen. Prekinil sem ga:

»Ne izgublajte časa,« sem rekel, »če že imate kaj nujnega povedati. Takoj sem prišel, kakor hitro me je sestra poklicala. Če pa ste hoteli mene osebno, bi me lahko poklicali na moj telefon, ne pa prek dežurne sestre.«

Milčnik se je prepričal dalje:

»Da človek le dregne v vas, že začne te kot stara lajna Govorite in govorite!«

Cepprav sem hotel prekiniti preprič, se nisem mogel zadržati:

»Na to vam bom jutri odgovoril,« sem rekel, »ker se mi zdi, da ste le prevelik prepričljivec. Za kaj torej gre?«

Dejal mi je, da so v ulici K. pred hišo št. 5 našli človeka, vsega oblitega s krvjo. Takoj ko so pršli tja kriminalistični organi, je poklical mojo pomoč in rešila.

»Takoj bom prišel,« sem rekel, »čeprav to ni moje delo.« Pojasnil sem mu, da sem dežurni kirurg v bolnišnici.

Preden sem odšel iz bolnišnice, sem sestri naročil, naj pokliče še dva zdravnika, naj pripravijo vse potrebno za operacijo, naj poskrbi, da bo prišla instrumentalarka, in naj posebej pazi na Risto, ki leži v sobi številka dvanajst. Rekel sem ji, naj bo, dokler se ne vrnem, v sobi dežurnega zdravnika in da nihče razen nje ne sme v to sobo. Ko sem odhajal po stopnicah, sem ves čas mislil na album, ki sem ga pustil v omari, in na ključ. Kesal sem se, da jih nisem odnesel s seboj. Vrnil se pa vzhlic temu nisem, da bi preprečil možnost kraje.

Stiska v potapljaškem zvonu

Po več urah skrajne požrtvovalnosti so v Genovi rešili sedem graditeljev novega pomola

Nedavno v genovskem pristanišču: okoli sto delavcev je delalo ob obali, da bi morju iztrgali nekaj kvadratnih metrov, ki bi jih spremenili v pristaniški pomol. V enem izmed kešonov jih je bilo sedem; da so mogli betonirati, so jim uredili dva potapljaška zvona, kamor so po ceveh nehno dovajali zrak.

Ob pol enajstih dopoldne je delavec v čolnu blizu sone začutil močan sunek iz morja. Malo je manjalo, pa bi se bil čoln precuknil zaradi vzbuha vode

in zraka. Poklical je potapljača, ki se je takoj spustil na dno.

Potapljač je povedal, da se je prekucnil keson z

Ujeti kozmični drobec

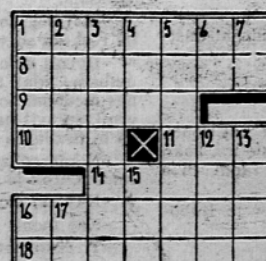
Avtomatične aparature v neki ameriški raketi so prestrele v višini od 75 do 161 km vesoljske praške s premerom manj kot tisočinko milimetra in jih prinesla na Zemljo, kjer jih bodo analizirali v mineraloških laboratorijih.

obema potapljaškima zvonoma, tako da delavci niso mogli na površino. Bila je nevarnost, da se bo onih sedem zadušilo ali utonilo. Dobro rešilo ure po nesreči je bilo vse pripravljeno za reševanje. Prišli so tudi industrijski gasilci.

Delavci niso bili več v kesonu: umaknili so se v zvonova, v enega trije, v drugega štirje. Čakali so na pomoč s površine, ker si sami niso mogli pomagati. Reševalci bi jim morali najprej dati zaščitne ma-

Mlada šimpanza, dvojčka iz frankfurtskega živalskega vrta, sta vedno skupaj, zlasti se kadar se bliža čas poglavitnega dnevnega obroka, pri katerem ju kaže posnetek v družbi potroške negovalke.

Križanka

VODORAVNO: 1. gorovje, pokaterem se imenuje italijanski »skoren«, 8. naš največji rudnik lignita, 9. zastopnik, pooblaščenec, 10. joč, 11. pripadnik največjega slovanskega naroda, 12. tekoča prilagojena pleteno oblačilo, 13. glavni junak romana »Čaroli voh« (Hajnal), 14. reka v ZDA z znamenitimi slapovi.

NAVPIČNO: 1. menzno poročilo, 2. maroga, 3. hsa, 3. Orestova sestra iz grškega bajlovlja; tudi naslov znamenite Sofoklejeve tragedije, 4. reka v Angliji, 5. spletka, 6. nedeljsva slovenska skupina, 7. nemški dvojnišnik, 12. nisheno izrečena kazen, 13. napačica, 14. gora na Norveškem, 15. kmetični znak za kosilo, 17. osredni zalamek.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKA
VODORAVNO: 1. antana, 2. New York, 3. oka, 10. sat, 11. Ur, 12. je, 13. kosilo, 17. zasuk, 18. kani.

Za dobro voljo

ZDRAVSTVENE ZAPESTNICE

Pri prometni ali drugi nesreči je nezvestnemu pomagati, če bi zdravnik poneselec kajkrat se vedel za njegovo krvno skupino, če bi bil ustrezeni dajalec krvi — za kar je na pesti ali na delovnem mestu precej verjetnost — takoj pri roki. Na ameriških cestah in ulicah pobere policija vsako leto po več sto »do nezvesti pjanijih« ljudi in jih pripride, da bi se stržnili — podatke povzemamo po reviji »Newsweek« — v resnici pa so to

nezvestni diabetiki in božjastniki. Na tisoče ljudi je alergičnih na penicilin, še mnogo več pa bi jih umrlo, če bi zaradi poškodbe na cesti ali pri delu dobili zaščitno injekcijo proti tetanusu.

Z namenom, da bi pomagal takim ljudem je kalifornijski zdravnik zasnoval »zdravstvene ploščice«, ljudje, ki ne prenesejo tega ali onega antibiotika, ter božjastniki in sladkorji bolniki naj bi nosili na zapetju ploščico, na kateri bi bila zraven krvne skupine značilna njihova bolezen oziroma alergičnost na zdravila. Takšne »zdravstvene zapestnice« zdaj nosi v ZDA že 60.000 ljudi.

Zdravnik le objavi svojo zamisel, ko je njegova hči zaradi alergičnosti na cepivo proti tetanusu za las ušla smrti. »Prepričan sem, da bi lahko takšna ploščica na zapetju alergičnih, razen vidnega znamenja krvne skupine seveda — rešila marsikatero poneselec na cesti ali na delovnem mestu,« pravi dr. ...

Kava kot Pele
V Braziliji imajo kavo, ki so jo imenovali po znanem nogometašu Peleju. Reklamno gesto za to kavo: »Temna kot Pele, močna kot Pele, osvetočita kot Pele — ponos Brazilije Pele!«

TRETJI DAN BEOGRAJSKE KONFERENCE

GOVOR MAROŠKEGA KRALJA HASANA II.

Načelo pogajanj mora zmagati

Politična svoboda v razmerah XX. stoletja ne rešuje bistva miru in koeksistence — Tudi OZN je po mnenju maroškega kralja Hasana postala žrtev hladne vojne, zato jo je treba reorganizirati — Predlog za razorožitev v dveh etapah — Dokler bo trajala vojna v Alžiriji, bo ogrožen mir v vsem Magrebu — Vse neodvisne države bi morale v dveh letih postati neodvisne

Maroški kralj Hasan II. se je najprej zahvalil predsedniku Titu za gostoljubje in tople sprejeme, ki ga je jugoslovansko ljudstvo pripravilo delegacijam na konferenci. V svojem govoru je dejal: »Usoda človeštva ne sme biti odvisna samo od veseli. Mednarodna napetost, vzbuja našo skrajno zaskrbljenost in vse napore bomo posvetili temu, da bi opozorili na to nevarnost.«

»Prišli smo v Beograd, ker smo prepričani, da čaka človeštvo hude preizkušnje,« je rekel Hasan II. »V tem obdobju odkrivanja globokih tajn smo prepričani, da lahko naša civilizacija dvajsetega stoletja najde moči, da reši vse probleme, na katere zadeva današnji svet. Predvsem poudarjam, da na srečo obstaja »kollektivno pojmovanje«, kajti neangažiranost,

ki je bila do nedavna lastna le nekaterim osamljenim državam, se začne vedno bolj širiti kot kolektivna doktrina in preraščati v sistem mirolnjuna ekzistiranja.«

Maroški kralj je nadalje izjavil, da se vsi narodi, ki so tu zastopani, zavedajo vseh sedanjih nevarnosti, nečelo pa jih sprejeti kot neizbežno usodnost. Zato bodo vztrajno delali za vzpostavitev vladajučemu miru in za okrepitev duha bratrskega sodelovanja med vsemi narodi.

Ko je maroški suveren pojasnjeval načelo neangažiranosti, je rekel, da ni čudno, da so države, ki sprejemajo ta načela v večini mlade države, ki so se šele nedavno osvobodile izpod nadvlade kolonialnih sil in postale neodvisne. Toda taka preteklost ustvarja vrsto zapletenih problemov za izvenblokovske države.

»Predvsem gre za gospodarske in družbene probleme, ker politična svoboda v razmerah dvajsetega stoletja ne rešuje bistva miru in koeksistence.«

»Sodim,« je pripomnil maroški kralj, »da mora konferenca obravnavati tudi gospodarske probleme, naše države pa morajo delati za naglo krepitev gospodarskega sodelovanja.«

Hasan II. se je izrekel za večjo mednarodno pomoč nerazviti državi. Hkrati je opozoril na nevarnosti, ki grozi temu delu sveta zaradi težnje veseli, da bi z dajanjem pomoči dobile svojo »politično klientelo.«

Po mnenju maroškega kralja mora OZN odigrati vlogo v razsvetljavi finančne in gospodarske pomoči. Toda organizacija OZN ni dovolj prilagojena za uresničevanje takšnih ciljev. Narobe, mednarodna organizacija je prav tako postala žrtev hladne vojne, ker so njeni ustanovitelji danes, če ne odkriti nasprotniki, pa vsaj tekmečki, ki ovirajo naaglo ureditev vrste problemov.

Hasan II. je zato predlagal, naj bi predvsem omogočili sprejem LR Kitajske v OZN in sklicali splošno konferenco vseh vladanih držav, z namenom, da bi revidirali ustanovno listino in reorganizirali OZN. S tem bi OZN omogočili, da krene po poti širjenja po-

litike miru, sodelovanja in napredka na svetu.

Ko je maroški kralj navajal svoje predloge za reorganizacijo OZN, je predlagal ustanovitev stalnih mednarodnih sil pod zastavo svetovne organizacije. Zbrali naj bi tudi večja sredstva, tako da bi se lažje spoprijeli s problemi gospodarske zaostalosti in jih uredili.

Predlagal je tudi pravilni-nejšo razdelitev mest v Ekonomsko-socialnem svetu in Varnostnem svetu.

»Vzlic vsem sedanjim slabostim,« je rekel maroški kralj, »je OZN pozitiven činitelj za mir in sodelovanje narodov na svetu.«

Mnenj je, da bi bila olajšanja ureditev razorožitvene problema, če bi se naslonili na OZN. V zvezi z razorožitvenim vprašanjem, ki mu je posvetil znatno pozornost, je maroški kralj dejal, da je predvsem treba zaustaviti sedanje tekmoval-je v oboroževanju.

Celo omejen sporazum o opustitvi atomskih poskusov, je rekel maroški kralj, bi lahko odpravil nevarnost, da bi se povečalo število držav, ki imajo atomske orodje. Maroko je kot žrtev nadaljevanja atomskih poskusov začel odločno akcijo v OZN, ki je privedla do sprejema resolucije o obsojdi francoskih eksplozij v Sahari. Zato ta resolucija ni bila izvedena.

»Iz isih razlogov obžalujem vesti o tem, da Sovjetska zveza obnavlja atomske poskuse, in to prav v trenutku, ko tako ves svet, kot mi tukaj, pričakujemo sklenitev sporazuma o prepovedi atomskih poskusov kot preliminarne, toda odločilne etape na poti do splošne in popolne razorožitve.«

Maroški kralj je potem konkretno predlagal, naj bi obnovili pogajanja o razorožitvi, ki bi potekala v dveh etapah. V prvi etapi bi se sestali ožji odbor, v katerem bi bili izključno predstavniki petih nevtralnih držav. Ta organ bi sestavljal seznam vprašanj, o katerih so neposredno zainteresirane države že dosegle soglasje, in bi si prizadevale priporočiti rešitve za tista vprašanja, o katerih se niso doslej sporazumele.

V drugi fazi bi odbor desetih za razorožitev, ki že obstaja v OZN, nadaljeval delo ob sodelovanju pododborov nevtralcev.

V zvezi z nemškimi in berlinskimi vprašanji je Hasan II. dejal, da se je mednarodni položaj poslabšal, ker tega problema niso

rešili. Potem je pojasnil maroško gledišče o razvoju dogodkov v zvezi z Nemčijo po drugi svetovni vojni. »Naša naloga, naloga neangažiranih držav,« je pripomnil Hasan II., »je, da se zamislimo nad tem problemom in da si prizadevamo pripomoči k njegovi rešitvi, ker je od tega odvisna ohranitev miru na svetu.«

Maroški kralj je pripomnil: »Duh pogajanj mora prevladati in prepričan sem, da je moč postaviti most, ki bi omogočil, da bi se obe sprti strani zblížili.«

Po mnenju Hasana II. je mir ogrožen ne samo v Evropi, ampak tudi v Afriki, zlasti na mejah Maroka, na mejah dežel arabskega Magreba. Vzrok te nevarnosti je kolonializem. Že sedem let se neusmiljeno vojuje zoper pogumno ljudstvo, ki se bori za svoje dostojanstvo in svoje pravice. Maroko tudi tokrat izraža svojo popolno solidarnost z alžirskim ljudstvom in podarja, da je začasna alžirska vlada edina poklicana, da zastopa to borbena ljudstvo.

Predlagal je, naj vse države priznajo časasno vlado alžirske republike, katere delegati sodelujejo na tej konferenci, tako da bi prispevali k nagli ureditvi vojnega spopada. »Dokler

bo trajala vojna v Alžiriji,« je rekel Hasan II., »bo ogrožen mir v vsem Magrebu. O tem pričajo naši najnovejši dogodki v Bizerti kakor tudi vsakdanje provokacije ob maroških mejah.«

Ob koncu svojega izvajanja o kolonialnem problemu je kralj Hasan II. predlagal ustanovitev komisije, v kateri bi bile zastopane države — članice OZN, ki nikoli niso izvajale kolonialistične politike, z nalogo, da prevzame funkcijo dotedanjega skrbniškega odbora OZN in pripravi program, po katerem bi vse neodvisne države dosegle neodvisnost najpozneje v dveh letih.

Hkrati je maroški kralj predlagal, naj bi konferenca v Beogradu zahtevala, da kot prvo točko dnevnega reda na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine OZN določi razpravo o ohranitvi miru na svetu.

Na koncu je Hasan II. dejal, da bi bil velik prispevek k svetovnemu miru, če bi na tej konferenci sprejeli osnoven dokument, v katerem bi udeleženci beograjske konference izrazili upravičeno voljo, da prevzamejo svojo odgovornost za usodo človeštva, razglasili konec kolonializma in razdelitve na polnoletne in nedoletne narode, opozorili na to, da je treba pomagati zaostlim področjem ob popolni solidarnosti ljudi, ter da bi določili vsa skupna načela in ideale kot tudi poti, po katerih bi v prihodnosti uresničili težnje naših narodov.

Sprejem v hotelu »Metropol«

BEOGRAD, 3. sept. (Tanjug). Predsednik FLRJ Josip Broz Tito s soprogom je nocoj v hotelu »Metropol« privedel slovesen sprejem na čast šefom držav in vlad izvenblokovskih dežel, ki se udeležujejo beograjske konference.

Sprejem je minil v zelo prijetnem razpoloženju. Med skoraj 2000 gosti so bili na sprejemu vsi člani jugoslovanske delegacije, člani Zveznega izvršnega sveta, poslanci, generali JLA, ugledni politični in družbeni delavci, predstavniki verskih skupnosti v Jugoslaviji in druge osebnosti.

Bivogi pri predsedniku Titu

Beograd, 3. sept. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes dopoldne sprejel v poslopu Zvezne ljudske skupščine zunanje ministrice republike Gvineje Luisa Lansano Bivogija, ki vodi gvinejsko delegacijo na konferenci neblokovskih držav v Beogradu. Ministra sta spremljala gvinejski veleposlanik v Maroku Dumbujala Bela in gvinejski veleposlanik v Dakarju Djikamoto Nanamudu.

Naser sprejel Dauda

Beograd, 3. sept. (Tanjug). Predsednik ZAR Gamal Abdel Naser je danes sprejel v svoji rezidenčni šefa afganistanske delegacije na konferenci v Beogradu Sardarja Mohameda Dauda. Džavanka sta se razgovarjala o vprašanjih, ki so v zvezi s konferenco šefov držav in predsednikov vlad neblokovskih dežel.

Indijski premier Nehru pred vhom v Zvezno ljudsko skupščino

Foto Svabio

GOVOR SIRIMAVO BANDARANAIKE

Premostimo prepade

Predsednica cejlonske vlade je govorila o vseh najvažnejših mednarodnih vprašanjih — Poudarila je, da razprava o pravnih vidikih nemškega vprašanja ne bo prispevala k ureditvi — Potrebna bi bila takojšnja pogajanja, umik tujih oboroženih sil in demilitarizacija — Konferenca naj bi sprejela izjavo o razorožitvi — Predlog za reorganizacijo OZN, zlasti Varnostnega sveta.

Voditeljica delegacije Cejlona in predsednica cejlonske vlade Sirimavo Bandaranaike je poudarila v svojem govoru, da »nobena država na svetu, naj bo velika ali majhna, ne more ravnodušno gledati na stopnjevanje mednarodne napetosti in na nenehno zmanjševanje medsebojnega zaupanja in razumevanja med raznimi deželami po svetu, zlasti med veselami.« Izjavila je, da so se udeleženci beograjske konference zbrali trdno prepričani, da jim skupna težnja po miru in koeksistenci daje pravico, da s skupnimi sklepi in deklaracijami dvignejo glas v svetu, razdeljenem na bloke, ki se naglo bliža robu jedrske vojne.

V začetku svojega govora je Sirimavo Bandaranaike izrazila zadovoljstvo, da je konferenca v Beogradu, in sicer ne le zaradi tega, ker so delegacijam tu priredili tople in prijateljske sprejeme, temveč tudi zato, ker je za evropsko mesto, kar kaže sveto, da ideali in nade udeležencev konference niso omejeni na eno samo področje, temveč da izražajo spoznanje dela človeštva, da je nujna takojšnja zagotovitev miru in varnosti na svetu.

Gospa Bandaranaike je dejala, da je bila njena država srečna, ker ji je bilo priznane v dveh svetovnih vojnah in ker se je brez prelivanja krvi rešila kolonializma. Osem let po razglasitvi neodvisnosti so na Cejlonu odpravili tuja oporišča, cejlonska vlada pa je dokončno sprejela pozitivno politiko ostanja izven blokov. Poudarila je, da mnoge države, ki so se zbrale na konferenci, niso tako srečne. Nekatere države kot na primer Jugoslavija, je rekla predsednica cejlonske vlade, so bile priči svoje vojne, druge, kot Kuba in Alžirija so morale žrtvovati svoje sile in hčere, da bi lahko uživale svobodo. Nekatere države kot Tunizija, si še vedno prizadevajo, da bi do bile suverenost na svojem ozemlju, kjer so tuja oporišča.

V zvezi s svojimi stališči do najvažnejših svetovnih problemov je gospa Bandaranaike dejala: »Berlinske krize ne moremo ocenjevati kot ločeno vprašanje, temveč kot del širšega problema razdeljene Nemčije. Veselile se niso mogle sporazumeti o trajni, miroljubi rešitvi. Napetost, do katere je prišlo v zadnjih letih maksijske po svetu, je posledica spopadov med interesi dveh velikih blokov. Nikjer drugje ni prišlo ta spor tako od izraza kakor v Nemčiji. Tu sta dve vladi, katerih vsaka je povezana z naprotnim vojaškim blokom in katerih vsaka zastopa politiko svojih močnejših zaveznikov. Mar res ni poti, je vprašala predsednica cejlonske vlade, da bi premagali prepad med dvema nemškima državama in zblížili interese dveh oboroženih blokov, ki sta povzročila razdelitev?

Po mojem mnenju, je dejala gospa Bandaranaike, tega problema ni mogoče rešiti, če bosta zainteresirani vladni nadležja vztrajali na pravnih argumentih tehnične narave. Lahko imamo različna mnenja o zakoni, tem položaju dveh nemških vlad. Lahko smo različnega mnenja tudi o tem, ali imajo zahodne sile pravico vzdrževati vojaška oporišča v zahodnem Berlinu, različnega mnenja o pravici vele-

med kritičnih problemov sodobnega sveta. Nagla rešitev tega problema bi bila bistvenega pomena za zagotovitev zaupanja med narodi in za odstranitev vojne nevarnosti.

Poudarila je, da bi bilo treba obravnavati razorožitev nujno in po stopnjah. Za vsako stopnjo ali fazo razorožitve bi se bilo treba vnaprej sporazumeti o učinkovitem nadzorovem aparatu. Gospa Bandaranaike je potem priporočila konferenci izjavo o razorožitvi, ki jo so Ciper, Gana, Indija in Ceylon sprejeli na sestanku predsednikov vlad dežel Commonwealtha letos marca. Dejala je, da bi bilo na osnovah te izjave mogoče doseči učinkovit mednarodni sporazum.

Gospa Bandaranaike je obžalovala, ker so razgovori o razorožitvi zašli v zagon tako glede prepovedi poskusov z jedrskim orodjem, kakor tudi glede splošne razorožitve, in kar je še hujše, ker je Sovjetska zveza obnovila atomske poskuse.

»Kot kaže, ki se zelo zavzemajo za mir,« je poudarila, »moramo nujno pozvati veseli, naj obnovijo razgovore, da se bodo sporazumele o popolni in splošni

razorožitvi. Osebnim mnenjem, da bi bilo za ta pogajanja zelo dobro, če bi sodelovali v razorožitveni komisiji določeno število nevezanih dežel.«

Predsednica Cejlona se je potem zavzela za bistvene spremembe v Ustanovni listini OZN v smislu okrepitev te organizacije. Zavzela se je tudi za sprejem LR Kitajske v OZN.

Z namenom, da bi to dosegli, je priporočila reorganizacijo Varnostnega sveta v tem smislu, da bi ta svet lahko dajal generalnemu sekretarju določene napotke. Kazen tega bi bilo treba sestavo Varnostnega sveta razširiti z vključitvijo azijskih in afriških dežel.

Potem je govorila o ekonomski neenakosti in o problemu neenakomernega gospodarskega razvoja. »Ni naključje, da večina nerazvitih dežel podpira politiko ostanja izven blokov. Te države se zavedajo velikanskega naloga, ki jih čaka na gospodarskem področju, in potrebo po združitvi svojih skromnih močih za izpolnitev te naloge.«

Ob koncu je poudarila, da bodo velike možnosti za napetost vse dotlej, dokler bo obstajal prepad med razvitimi in nerazvitimi deželami. Dodala je, da bi morala dobiti širši okvir vsa pomoč, ki jo da »o nerazviti deželam. Za to naj bi konferenca razgledala, kaj se lahko doseže s soriti na tem področju.

GOVOR MODIBA KEITE

V OZN bodimo odločni

Malijski predsednik je izjavil, naj beograjska konferenca postane izhodišče odprave kolonializma, hkrati pa izhodišče miru in napredka — OZN naj dobi sredstva za pomoč neodvisnim deželam — Za popolno nevtralizacijo in demilitarizacijo Nemčije

Predsednik republike Mali Modibo Keita je v svojem govoru izrazil prepričanje, da bo neangažiranih držav vedno več, s čimer se bodo povečale tudi možnosti za mir. Menil je, da je treba pozvati druge države, ki so izven blokov, naj sodelujejo v udeleženci na tej konferenci. Pri tem je dejal: »Naša dolžnost je, da storimo vse, da bi ta naš sestanek postal izhodišče neoporne odprave kolonializma, hkrati pa izhodišče miru in napredka.«

Modibo Keita je poudaril, da je republika Mali, ustanovljena šele pred slabim letom dni, od prvga dne uveljavljala politiko nepovezovanja z bloki ter je hkrati izražala pripravljenost, da sodeluje z vsemi narodi. Tako usmeritev je izbrala zato, ker je tekmovalje med blokoma pomenilo grožnjo za mir. »Zato smo se polni upov v prihodnost napotili v Beograd ter pustili za nekaj časa nujne naloge izgradnje, ki nas čakajo doma.«

Predsednik Keita se je potem dotaknil govoric, ki jih objavlja del tiska po svetu, da bo ta konferenca uvod v ustanovitev tretjega bloka, ki naj bi baje vzdrževal ravnovesje med obema skupinama veseli. Takšne ugovoritve je Keita ocenil kot željo, okreniti veseli zoper konferenco. Cilj takšnih komentarjev je bil tudi, zadati udarec izvenblokovski politiki v oči svetovne javnosti in zmanjšati možnosti, da bi ustvarili svet, v katerem bi vladal mir.

»Skrajni čas je, da OZN dobi sredstva, ki bi ji omogočila, da postane glavni činitelj za pomoč neodvisnim deželam. Da bi uresničili takšne cilje, je treba spremeniti strukturo mednarodne organizacije. Predvsem je treba sestavo Ekonomsko-socialnega sveta in Varnostnega sveta prilagoditi dejstvu, da je po drugi svetovni vojni veliko dežel postalo neodvisnih.«

Keita tudi sodi, da ni normalno, da je v rokah enega samega človeka izpolnjevanje vseh sklepov OZN. Predlagal je, naj bi določili tudi namestnike generalnega sekretarja. Moč OZN mora biti v spoštovanju določene politike in načel. Zavzel se je tudi za to, naj bodo vrata OZN odprta vsem narodom, in je zahteval sprejem Kitajske v članstvo Združenih narodov.

Keita je nadalje poudaril, da problem boja proti kolonializmu v Afriki ni samo vprašanje dostojanstva, ampak gre tudi za varnost

svobodnih afriških narodov, ki jih kolonialisti še vedno ogrožajo. Zato je Mali odločno na strani borcev za svobodo Alžirije, Angole, Mozambika, portugalske Gvineje in vseh drugih odvisnih področij.

Problemi miru in vojne so zdaj odločilni, zato je potrebno, da konferenca izreče o njih svojo besedo. Tu gre predvsem za razorožitev, problem, na katerem so izvenblokovske države zainteresirane prav tako kot države v blokovskih formacijah. Keita je poudaril, da mora biti razorožitev splošna in popolna, to pa ne bi smelo preprečiti veseliam, da se lotijo postopnega urejanja posameznih vidikov razorožitve. Sodi tudi, da pogajanja o razorožitvi otežkoča dejstvo, da se jih udeležujejo samo predstavniki blokov. »Mislimo, da bi bila razpravljanja o razorožitvi, kot tudi o drugih mednarodnih problemih, uspešnejša, če bi sodelovali v njih tudi izvenblokovske države.«

Keita je potem poudaril, da narodi Koreje, Vietnama, Kitajske in Nemčije težijo po uresničitvi nacionalne enotnosti, zato bi bilo treba tem narodom omogočiti, da se pogajajo o svoji enotnosti.

Ko je Keita govoril o sklenitvi mirovne pogodbe z obema Nemčijama, je dejal, da bi bila ta procedura v sedanjih razmerah »usodna formalnost« glede na to, da oba bloka ponovno oborožujeta obe Nemčiji. »Z oboroževanjem je nemški narod sprejel igro tistih, ki hočejo naščuvati ene proti drugim,« je poudaril Keita in pripomnil, da je mogoče ta problem rešiti tako, da Nemci ne bodo sodelovali v vojaških blokih, s popolno nevtralizacijo in popolno demilitarizacijo, kot tudi s pogajanjmi, na katerih bi iskali možnost za združitve dveh nemških držav.

»Jamstvo za mir ne bo doseženo samo s splošno razorožitvijo ali zadovoljivo rešitvijo nemškega problema, če bodo v Aziji, posebno pa v Afriki ostali zasajeni celi narodi in če v boju za svobodo proti kolonializmu ne bodo izvajali neodvisnosti. Tu se ne moremo zadovoljiti samo s protesti in izjavami o solidarnosti s temi narodi.«

Svoj govor je predsednik Keita sklenil z naslednjimi besedami: »Čez 14 dni bomo v OZN soočeni z našimi obveznostmi in našo zavestjo. Naši predstavniki naj uveljavijo stališča, ki jih bomo sprejeli na tej zgodovinski konferenci v Beogradu. In naj pri tem odločno zastopajo stvar miru in predrejenih narodov. Tako in samo tako ne bomo razočarali naših narodov in vseh tistih, ki z veliko pozornostjo spremljajo naše delo.«

Maroški kralj Hasan II. prihaja na sejo Foto Svabio

SPREMENBA USTAVNEGA REDA V BRAZILIJU

„Prikril državni udar“

Bivši predsednik Kubitschek je dejal, da je sprememba, ki jo je sprejel kongres, rezultat nesprejemljivega pritiska generalov — Goulart bo danes zaprisegel pred kongresom

BRASILIA, 3. sept. (Reuter). V glavnem brazilskem mestu Brasili bo jutri na skupni seji obeh domov Kongresa ustoličen Joao Goulart za novega brazilskega predsednika. Pričakujejo, da bo Goulart prispel jutri z letalom iz Porta Alegre v Brasilio.

Za predstavniškim domom je sinoči tudi senat izglasoval uvedbo parlamentarne sistema z Goulartom kot prvim predsednikom. Senat je po dveh glasovanjih sprejel (s 47 glasovi in 5 proti ter 48 za in 6 proti) ustavni amandma o ukinutju klasičnega predsedniškega sistema in uvedbi sistema vlade, ki je za svoje delo odgovorna parlamentu. Po novem sistemu bo prvi predsednik republike Goulart, ki ne bo imel odločilnega vpliva na politiko nove vlade.

AFP poroča, da obsega ustavni amandma 27 členov,

ki med drugim določajo, da bo podpredsednik (ki je bil izvoljen 3. oktobra 1960) opravljal dolžnost predsednika republike do 31. januarja 1966.

Novi predsednik bo na seji, ko bo sprejel dolžnost predsednika, objavil ime novega premiera in sestavo nove vlade.

Amandma določa, da je vlada za svoje delo odgovorna predstavniškemu domu Kongresa. Amandma vsebuje tudi določbe, ki se nanašajo na sprejem sklepov o morebitni vrnitvi k prejšnjemu klasičnemu predsedniškemu sistemu.

AP poroča iz Ria de Janeiro, da se je bivši predsednik Kubitschek, ki ga imajo sicer za enega izmed kandidatov za novega brazilskega premiera, izrekel proti uvedbi parlamentarne sistema.

KENNEDY IN MACMILLAN PREDLAGATA HRUSCEVU:

Prepoved jedrskih poskusov

HYANNIS PORT, 3. sept. (Reuter). Britanska in ameriška vlada sta danes zahtevali od sovjetskega premiera Hruščeva, naj privoli na sporazum o prepovedi jedrskih poskusov, ki lahko povzročajo radioaktivne padavine.

Kennedy in MacMillan sta to predlagala v skupnem sporočilu, ki je bilo danes objavljeno v polletni rezidenčni ameriškega pred-

sednika. Predlagala sta, naj bi ZDA, Velika Britanija in ZSSR sklenile sporazum najkasneje do 9. septembra in o tem obvestile OZN.

ki njegova veljavnost poteka 9. septembra, dokončno sprejeli na ženevskih pogajanjih.

Sergej Kraigher na Dunaju

Dunaj, 3. sept. (Tanjug). Predsednik komiteja za zunanjo trgovino Sergej Kraigher je nocoj prispel na Dunaj na večdnevni obisk Avstriji. Povabil ga je avstrijski minister za trgovino dr. Bock. Kraigher si bo ogledal dunajski jessenski velevozem in obiskal nekatere gospodarske ustanove in objekte.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—